

HRVATSKA NARODNA BANKA

Standardni prezentacijski format

1. tromjesečje 2016.

Sadržaj

- **Ciljevi i struktura središnje banke**
- Realni sektor
- Monetarna politika
- Platna bilanca i tečaj
- Bankovni sustav

Ciljevi i zadaci središnje banke

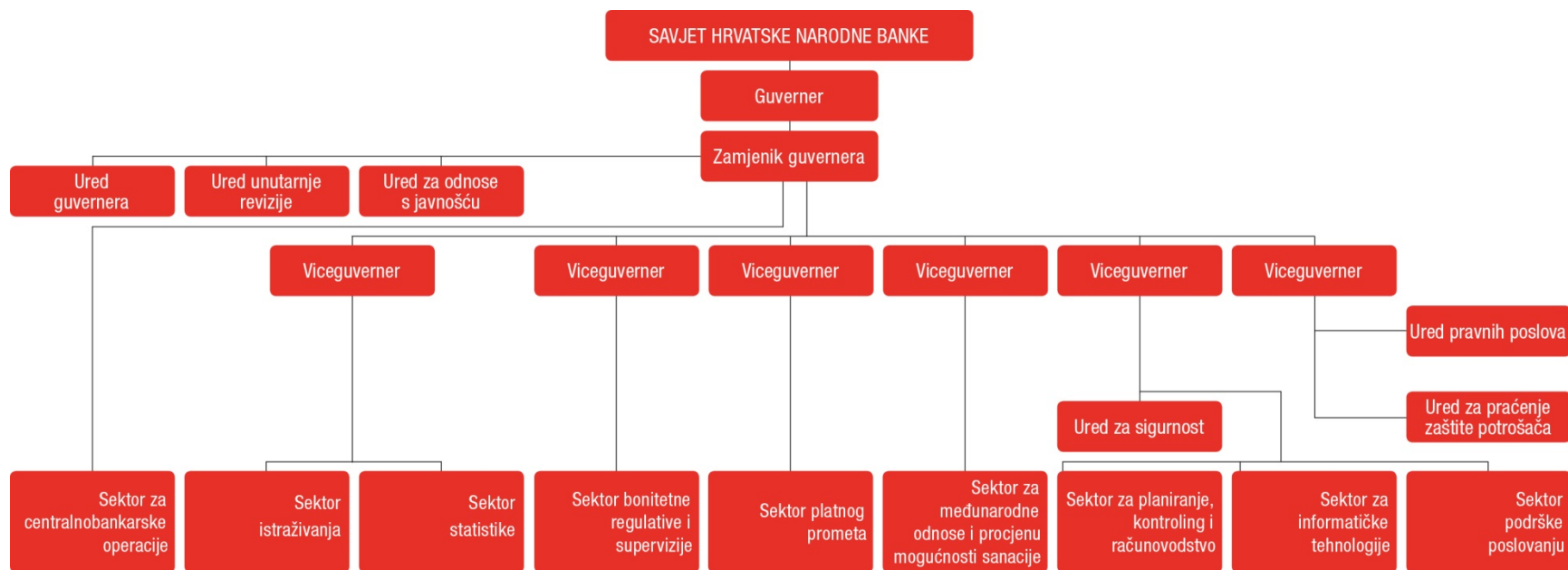
- ❑ STABILNOST CIJENA
- ❑ PODUPIRANJE OPĆE GOSPODARSKE POLITIKE EUROPSKE UNIJE, NE DOVODEĆI PRITOM U PITANJE OSNOVNI CILJ
- ❑ Upravljanje međunarodnim pričuvama
- ❑ Izdavanje novčanica i kovanog novca
- ❑ Nadziranje osnivanja, poslovanja te ukidanja banaka
- ❑ Reguliranje, unapređenje i nadziranje platnog sustava
- ❑ Održavanje stabilnosti financijskog sustava u zemlji
- ❑ Obavljanje zakonom utvrđenih poslova za RH

Nezavisnost središnje banke

- ❑ Institucionalna: odluke su neovisne od utjecaja drugih institucija
- ❑ Funkcijska: jasan cilj i samostalnost u odabiru mjera i instrumenata
- ❑ Osobna: jamči zaštitu dužnosnika od vanjskih pritisaka, isključuje sukobe interesa i precizno definira izbor i razrješenje Guvernera i članova Savjeta
- ❑ Financijska: prihode i rashode određuje narav monetarne i devizne politike

Struktura HNB-a

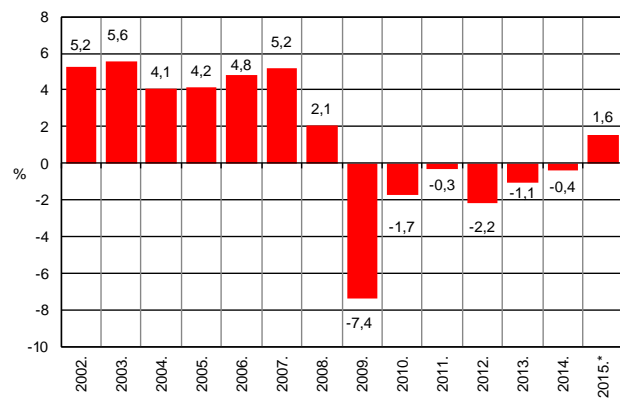
Sadržaj

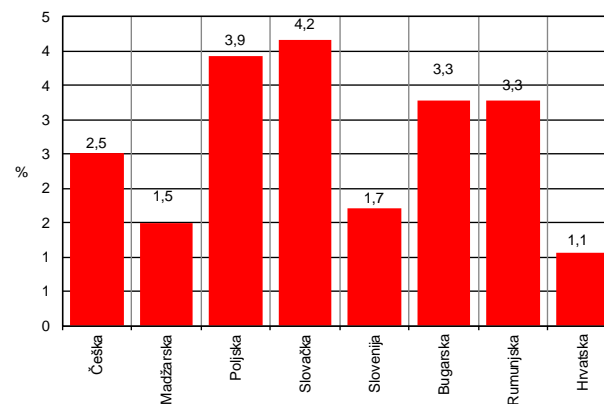
- Ciljevi i struktura središnje banke
- **Realni sektor**
  - **Agregatna ponuda i potražnja**
  - **Tržište rada**
  - **Cijene**
  - **Fiskalna politika**
- Monetarna politika
- Platna bilanca i tečaj
- Bankovni sustav

Stope promjene realnog BDP-a

Hrvatska

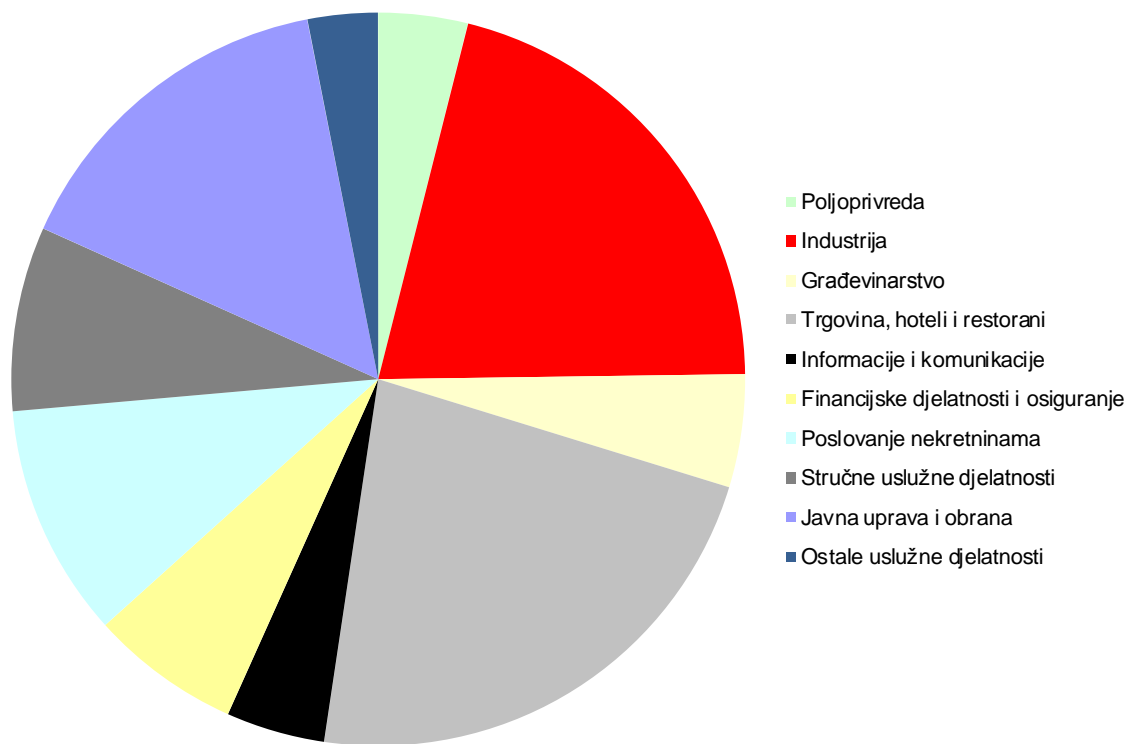
Zemlje usporedivih značajki

* Podaci se odnose na prva tri tromjesečja 2015.
Napomena: Podaci su u skladu s metodologijom ESA 2010, nakon 2013. godine su privremeni. Više informacija dostupno je na www.dzs.hr.
Izvor: DZS

Prosječna godišnja stopa rasta realnog BDP-a, 2003. – 2014.
Napomena: Podaci su u skladu s metodologijom ESA 2010.
Izvori: Eurostat; DZS

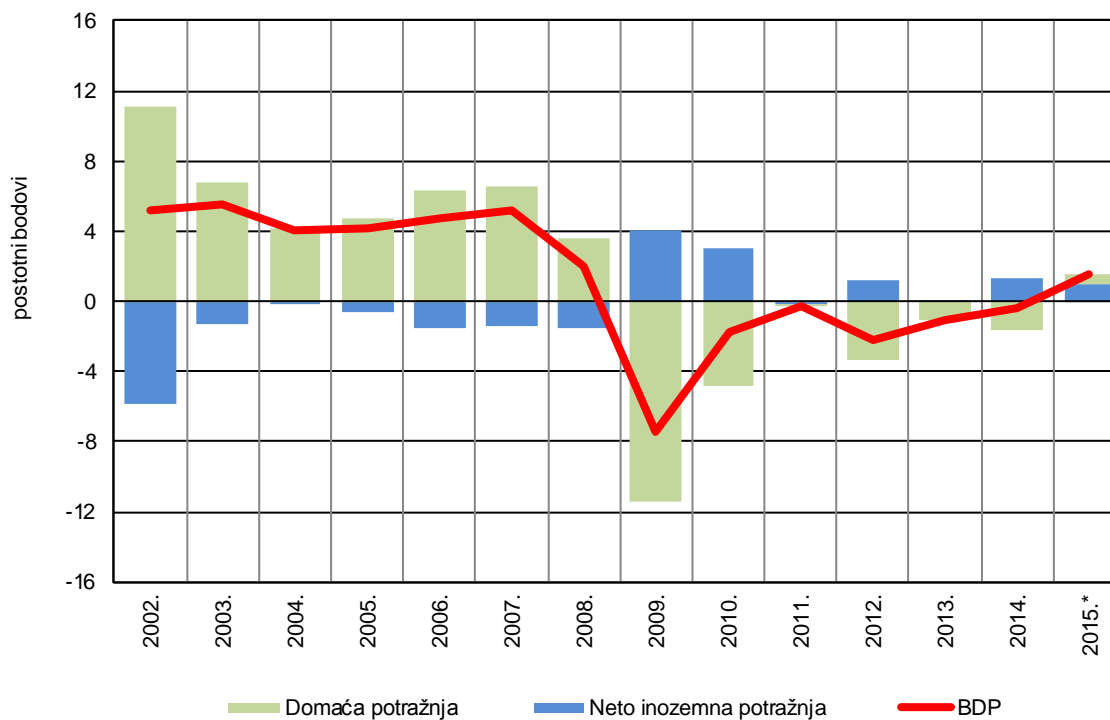
Struktura bruto dodane vrijednosti, u tekućim cijenama, 2015.*

* Podaci se odnose na prva tri tromjesečja 2015.
Napomena: Podaci su u skladu s metodologijom ESA 2010.
Izvor: DZS

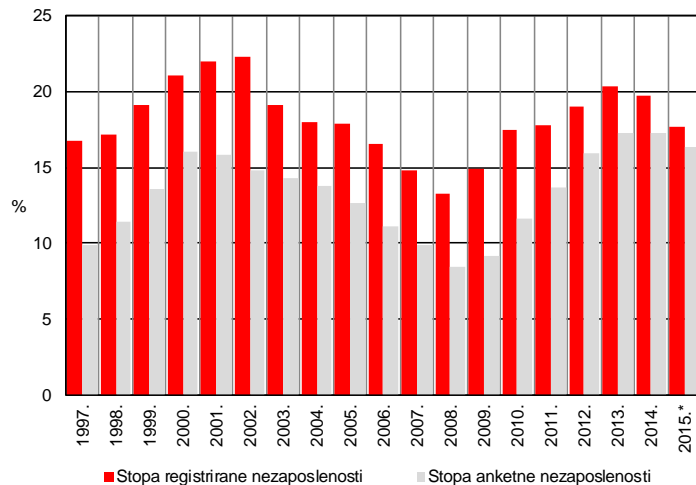
Doprinosi domaće i neto inozemne potražnje rastu BDP-a

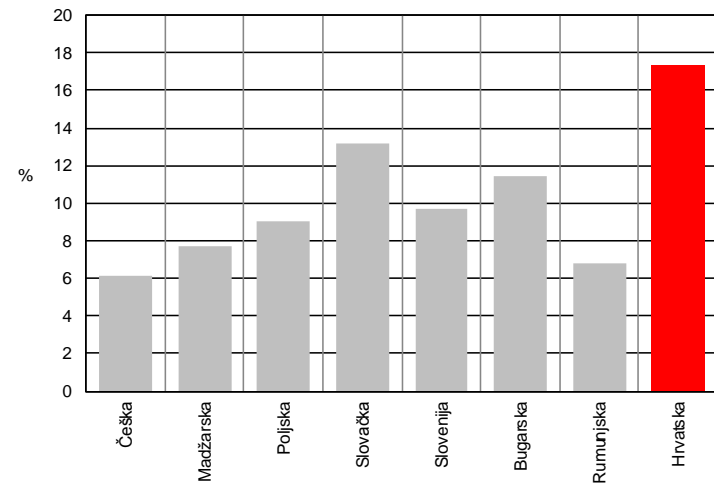
* Podaci se odnose na prva tri tromjesečja 2015.
Napomena: Podaci su u skladu s metodologijom ESA 2010.
Izvor: DZS

Stopa nezaposlenosti

Hrvatska

Stopa anketne nezaposlenosti, zemlje usporedivih značajki, 2014.

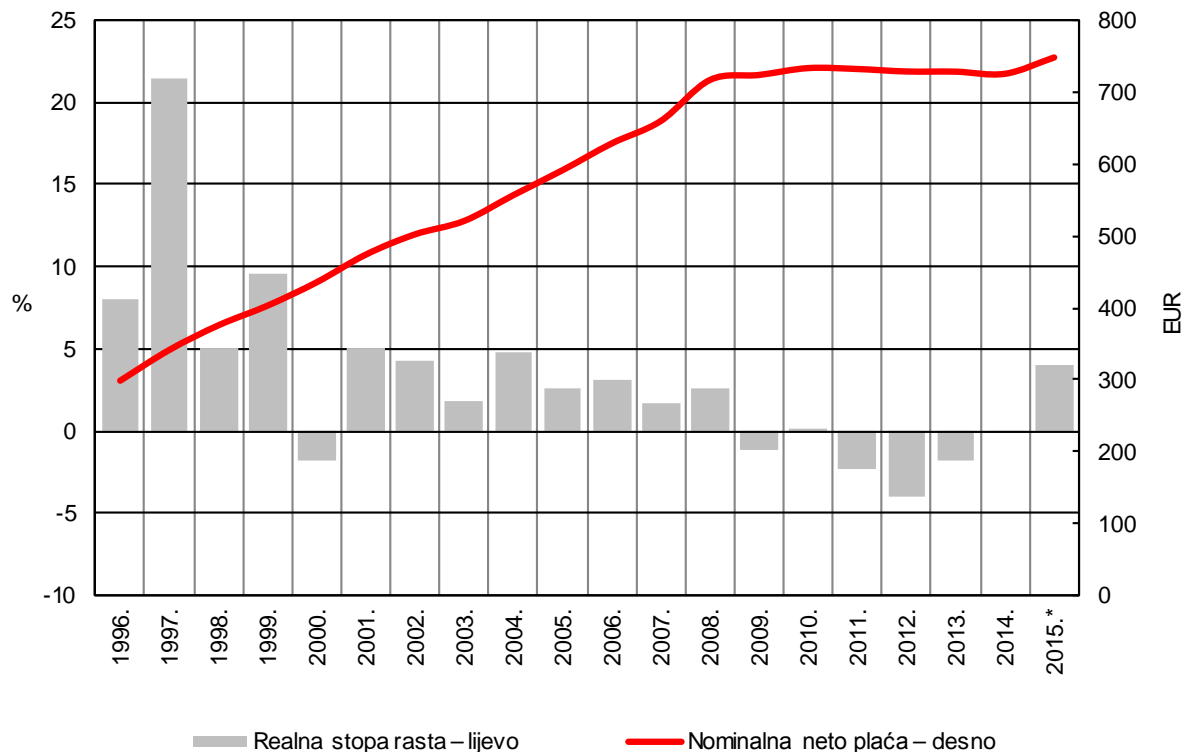
* Stopa registrirane nezaposlenosti – prvih jedanaest mjeseci 2015.; stopa anketne nezaposlenosti – prva tri tromjesečja 2015.

Napomena: Anкета o radnoj snazi se od početka 2007. godine objavljuje u tromjesečnoj dinamici. Stopa anketne nezaposlenosti odnosi se na osobe stare 15 i više godina. Podaci za razdoblje 2007. – 2014. su usklađeni s rezultatima Popisa stanovništva, kućanstva i stanova u 2011., te nisu usporedivi s podacima za razdoblje 2000. – 2006.

Izvor: DZS

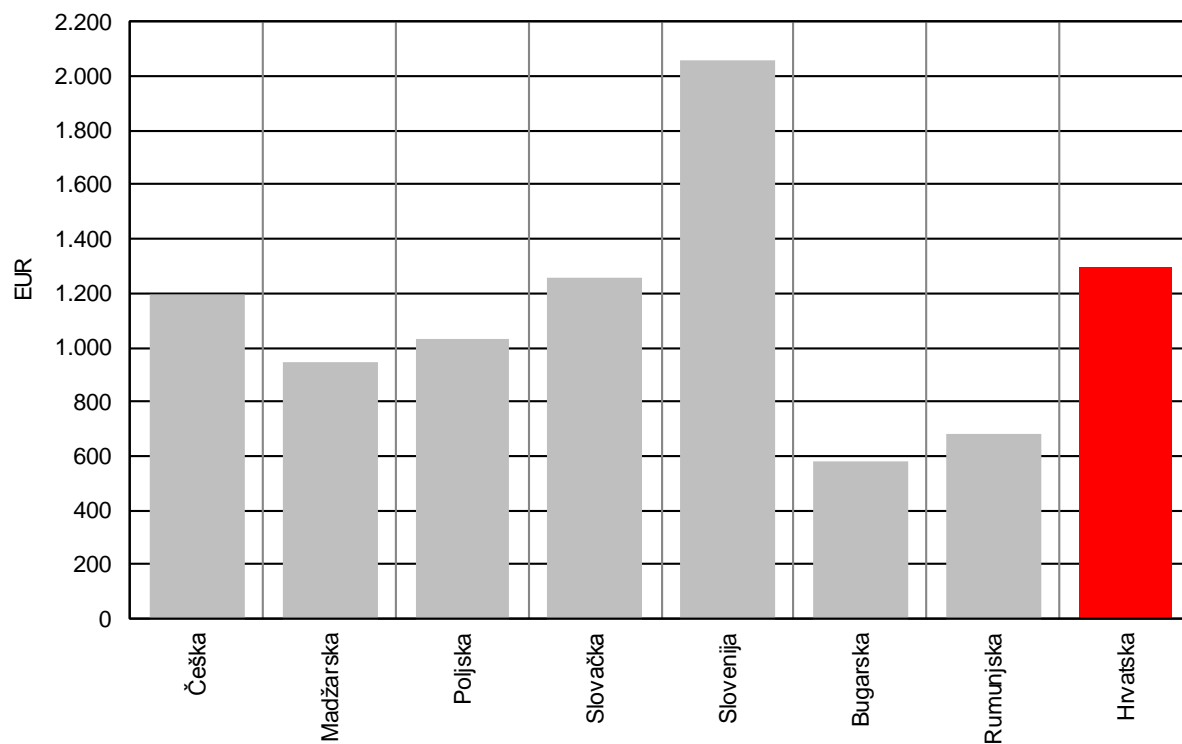
Napomena: Stopa anketne nezaposlenosti odnosi se na osobe u dobi 15 – 74.
Izvori: Eurostat; DZS

Nominalne i realne neto plaće

* Posljednji dostupan podatak odnosi se na plaće isplaćene za listopad.
Izvori: DZS; HNB

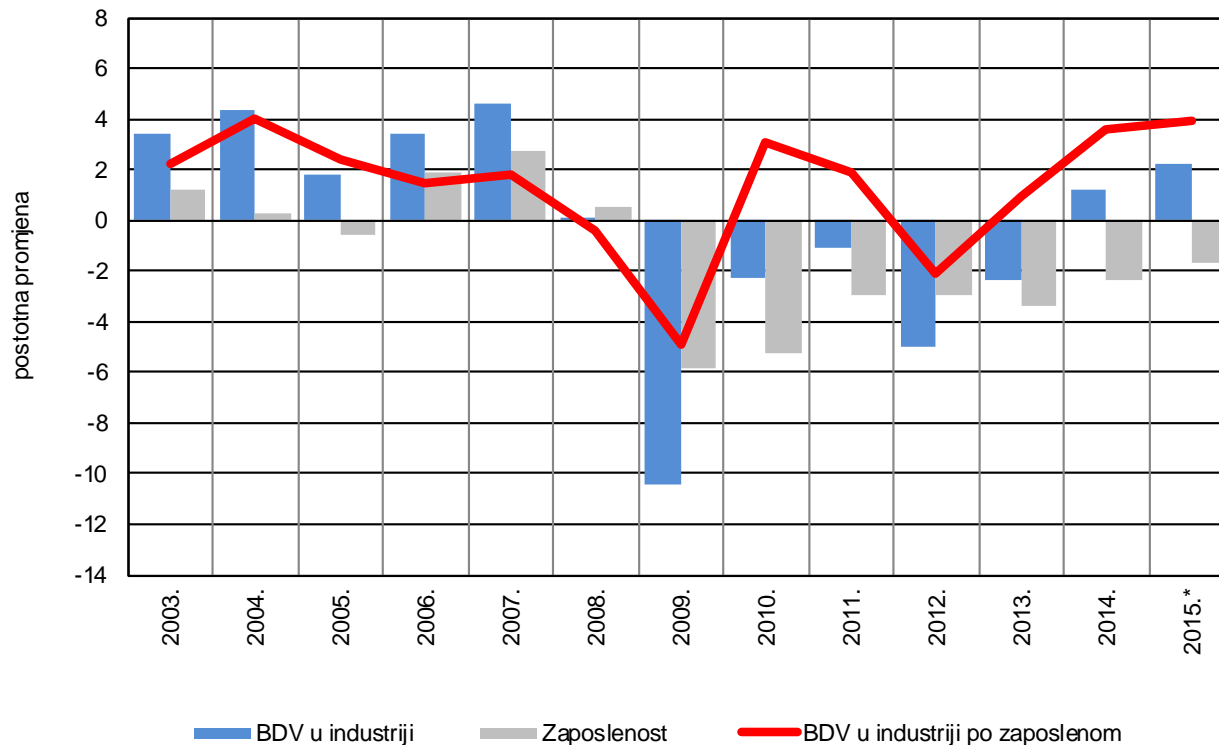
Prosječna mjesečna naknada po zaposlenom u gospodarstvu za 2014.

Napomena: Prosječna mjesečna naknada po zaposlenom u gospodarstvu izračunata je kao omjer ukupno isplaćenih mjesečnih naknada zaposlenicima u gospodarstvu i broja zaposlenika.

Izvor: Eurostat

Bruto dodana vrijednost u industriji po zaposlenom

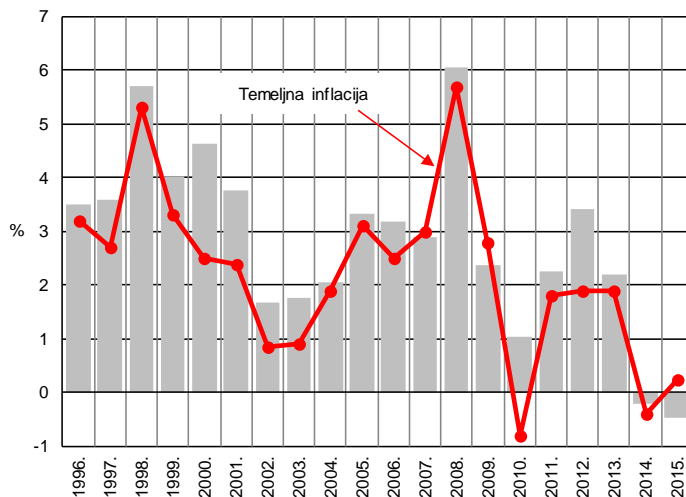

* Podaci se odnose na prva tri tromjesečja 2015.

Izvor: DZS

Inflacija

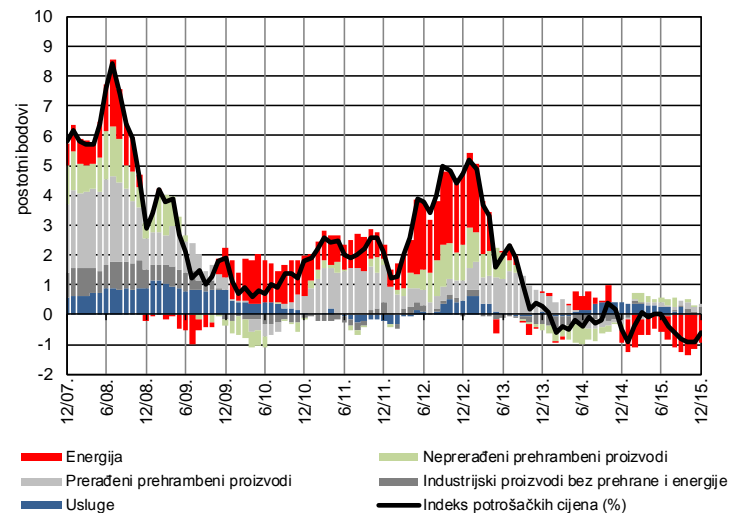
Hrvatska

Napomena: Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena (do kraja 1998. inflacija mjerena indeksom cijena na malo) i temeljna inflacija, prosječne godišnje stope promjene.

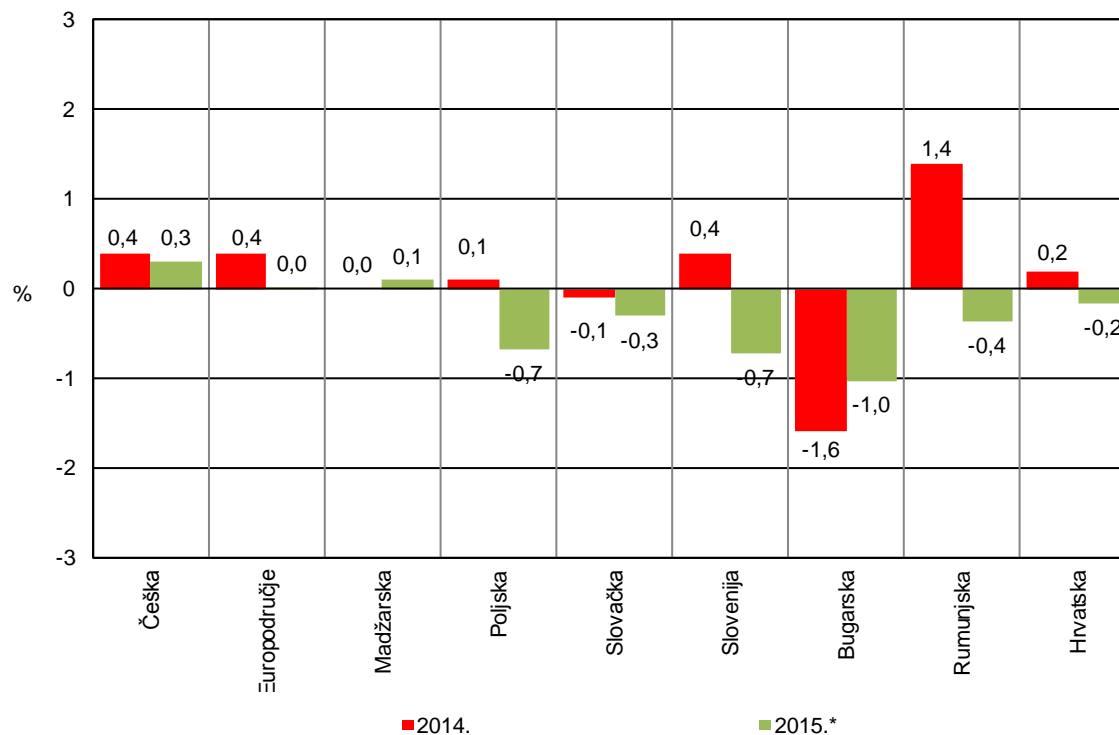
Izvor: DZS

Godišnje stope inflacije i doprinosi komponenata inflaciji potrošačkih cijena u Hrvatskoj

Izvor: DZS; izračun HNB-a

Usporedba inflacije u Hrvatskoj, europodručju i odabranim zemljama

* siječanj - studeni 2015.

Napomena: Inflacija mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena. Prosječne godišnje stope promjene.

Izvori: DZS; Eurostat

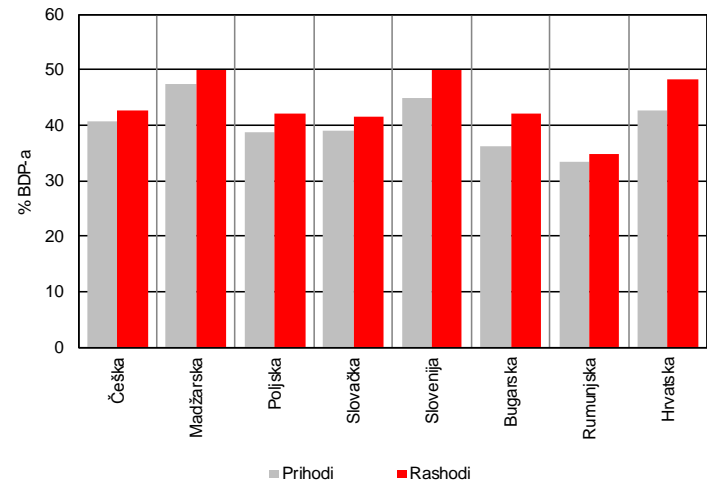
Prihodi i rashodi konsolidirane opće države

Hrvatska

Napomena: Sukladno metodologiji ESA 2010.
Izvori: Eurostat; DZS

Zemlje usporedivih značajki, 2014.

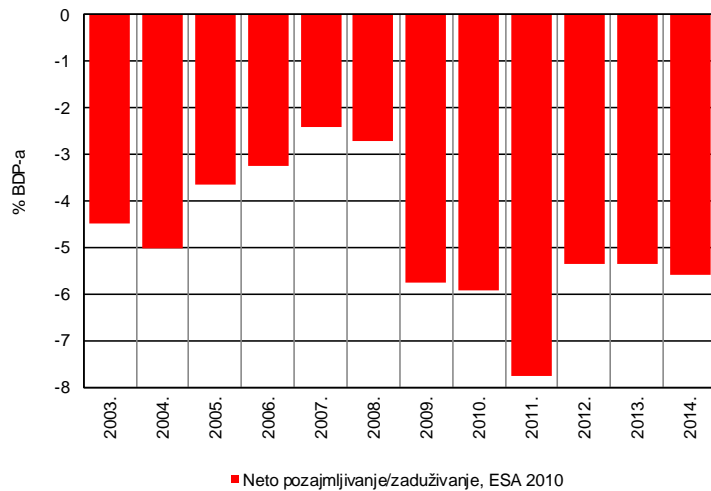

Napomena: Sukladno metodologiji ESA 2010.
Izvori: Eurostat; DZS

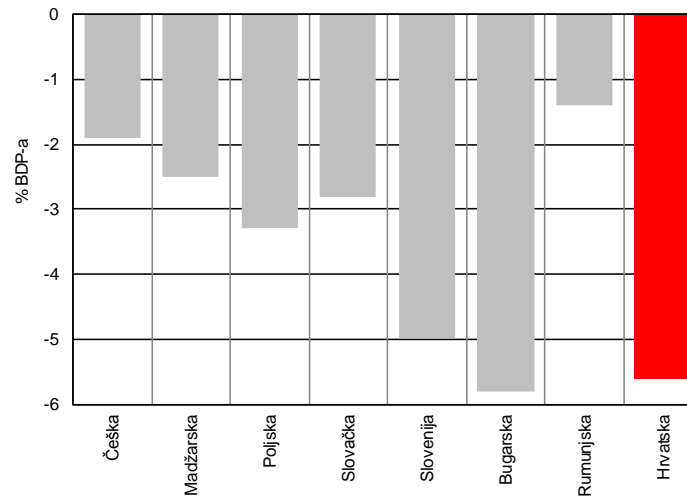

Saldo konsolidirane opće države

Hrvatska

Zemlje usporedivih značajki, 2014.

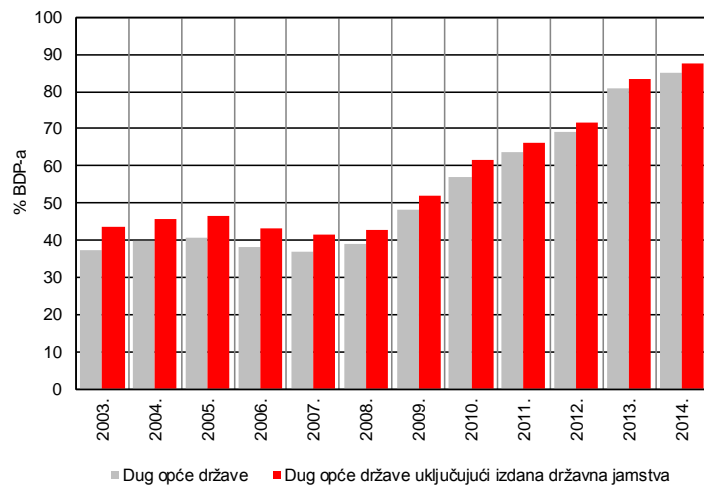
Izvori: Eurostat; DZS

Napomena: Sukladno metodologiji ESA 2010.

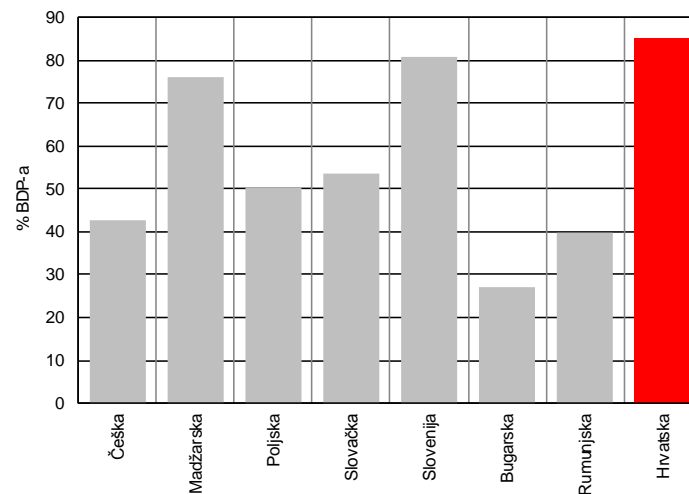
Izvori: Eurostat; DZS

Dug opće države

Hrvatska

Zemlje usporedivih značajki, 2014.

Napomena: Izdana državna jamstva uključuju domaći i inozemni dug ostalih sektora za koji jamči središnja država.

Izvori: Eurostat; HNB

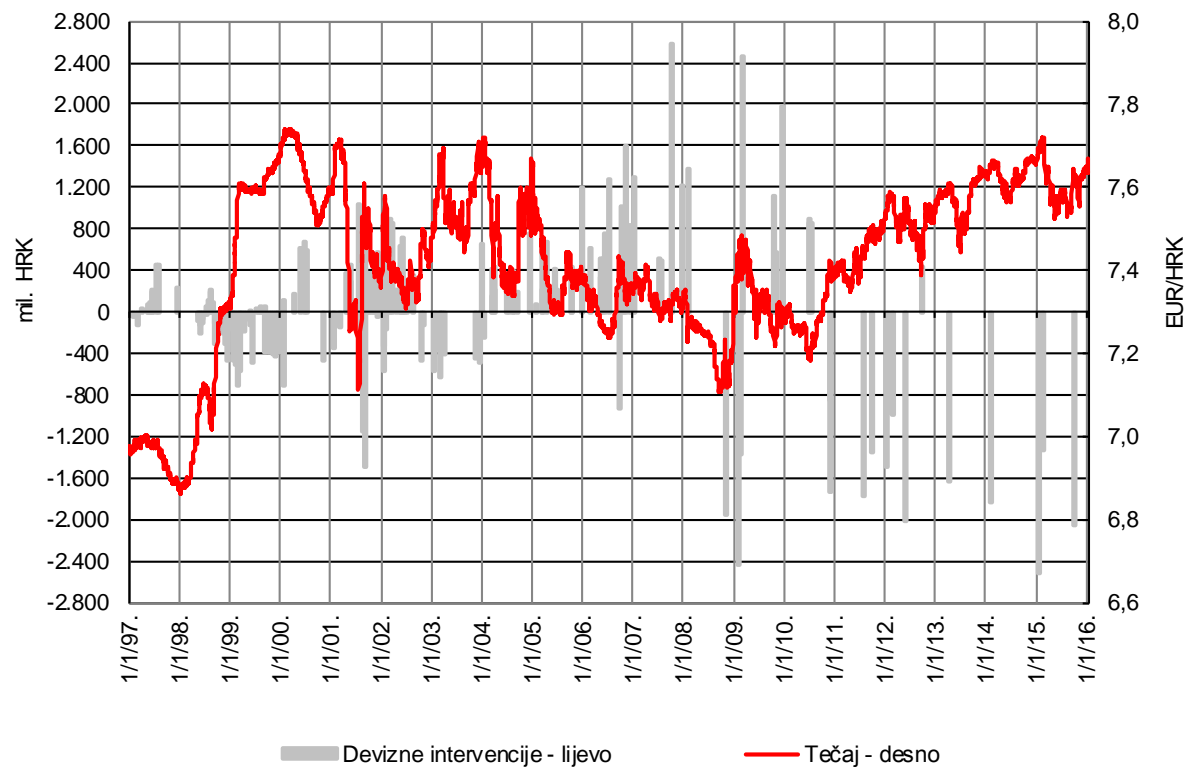
Izvori: Eurostat; HNB

Sadržaj

- Ciljevi i struktura središnje banke
- Realni sektor
- **Monetarna politika**
  - **Instrumenti i mjere monetarne politike**
  - **Monetarna kretanja**
  - **Kamatne stope**
- Platna bilanca i tečaj
- Bankovni sustav

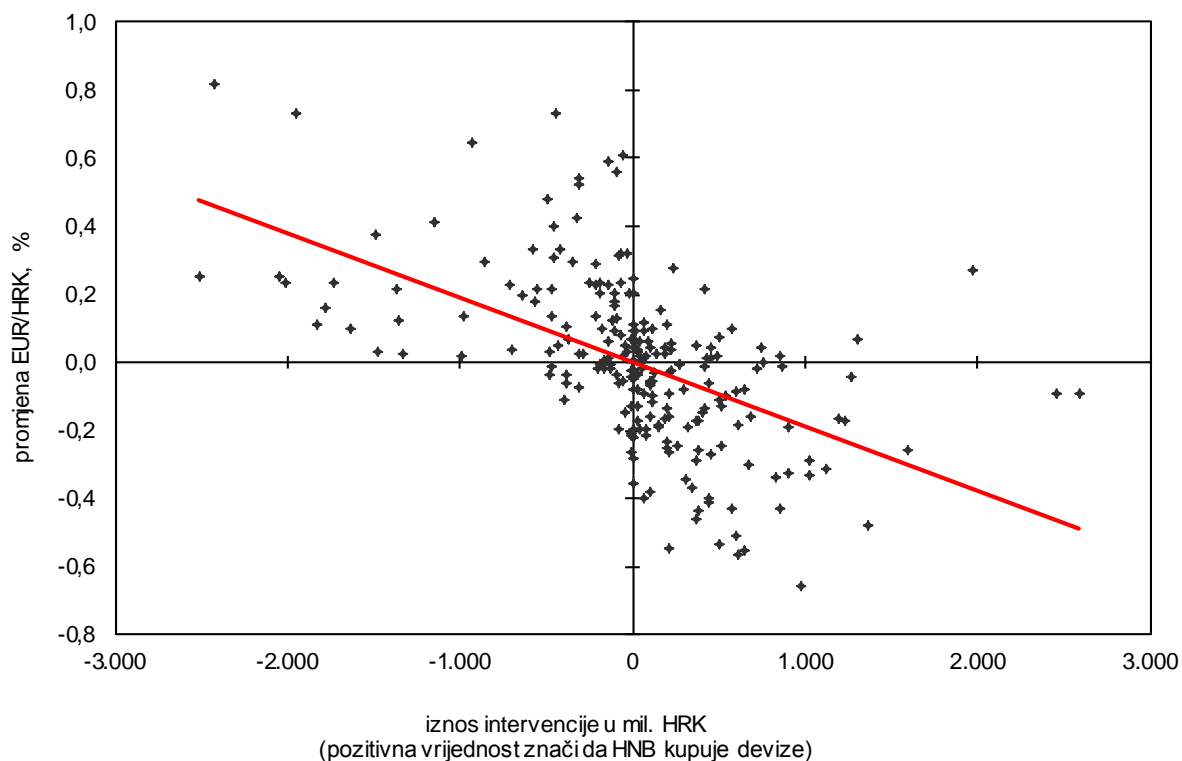
Devizne intervencije i tečaj

Napomena: tečaj EUR/HRK prije 1999. godine je izračunan kao umnožak tečaja DEM/HRK i faktora konverzije (1,95583).

Izvor: HNB

Kretanje tečaja prije intervencije HNB-a i iznos intervencije, 1996. – 2015.

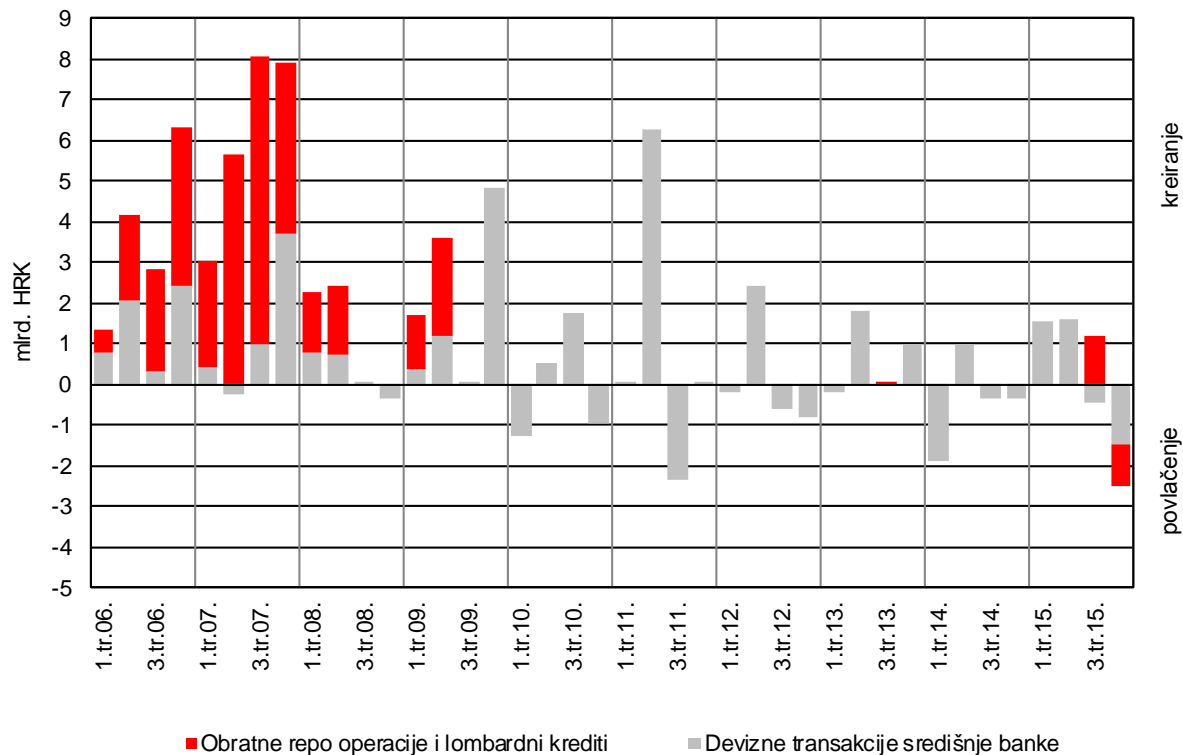

Promjena tečaja na dan intervencije (okomita os) u odnosu na tečaj 4 dana prije intervencije i iznos intervencije (horizontalna os).

Napomena: tečaj EUR/HRK prije 1999. godine je izračunan kao umnožak tečaja DEM/HRK i faktora konverzije (1,95583).

Izvor: HNB

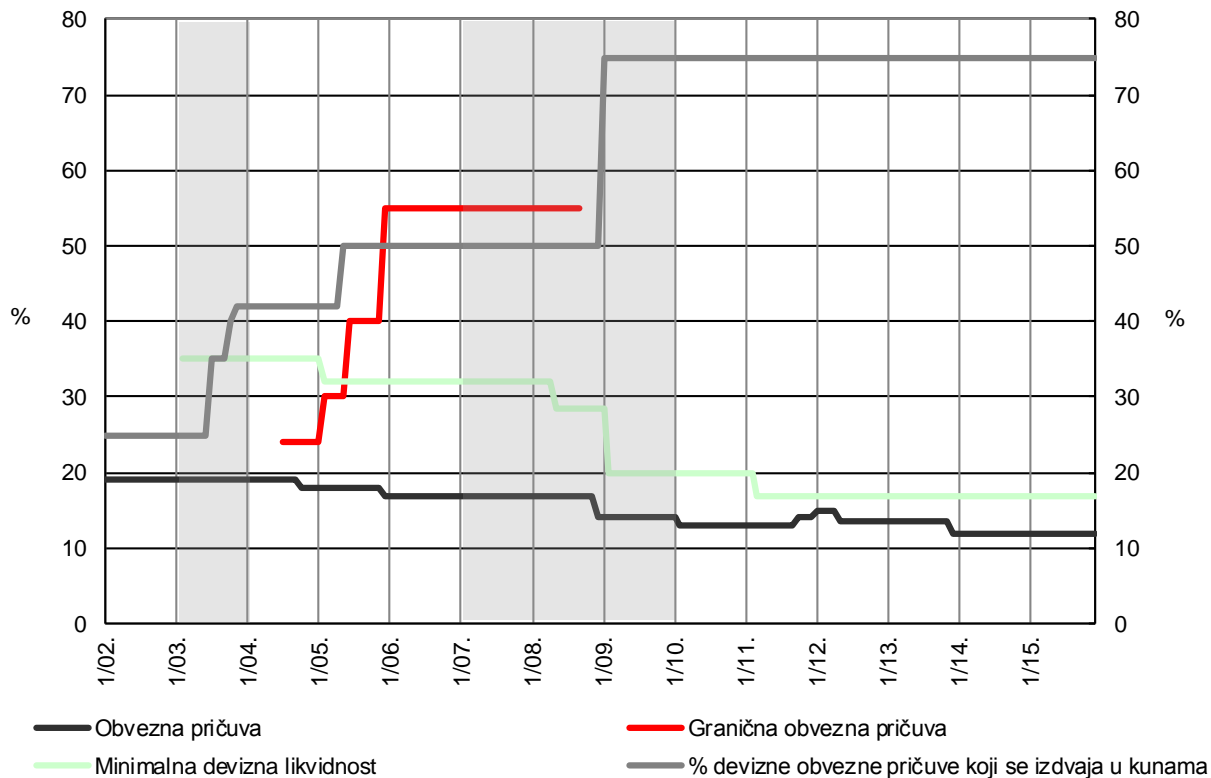
Kreiranje i povlačenje primarnog novca

Napomena: U devizne transakcije ubrajaju se kupoprodaje deviza HNB-a s kreditnim institucijama, MF-om, EK-om i ugovori o razmjeni (engl. *swap*), pri čemu pozitivne vrijednosti odražavaju kupovinu deviza. Vrijednosti za obratne repo transakcije i lombardne kredite prikazane su kao promjene njihova stanja u odnosu na prethodno tromjesečje.

Izvor: HNB

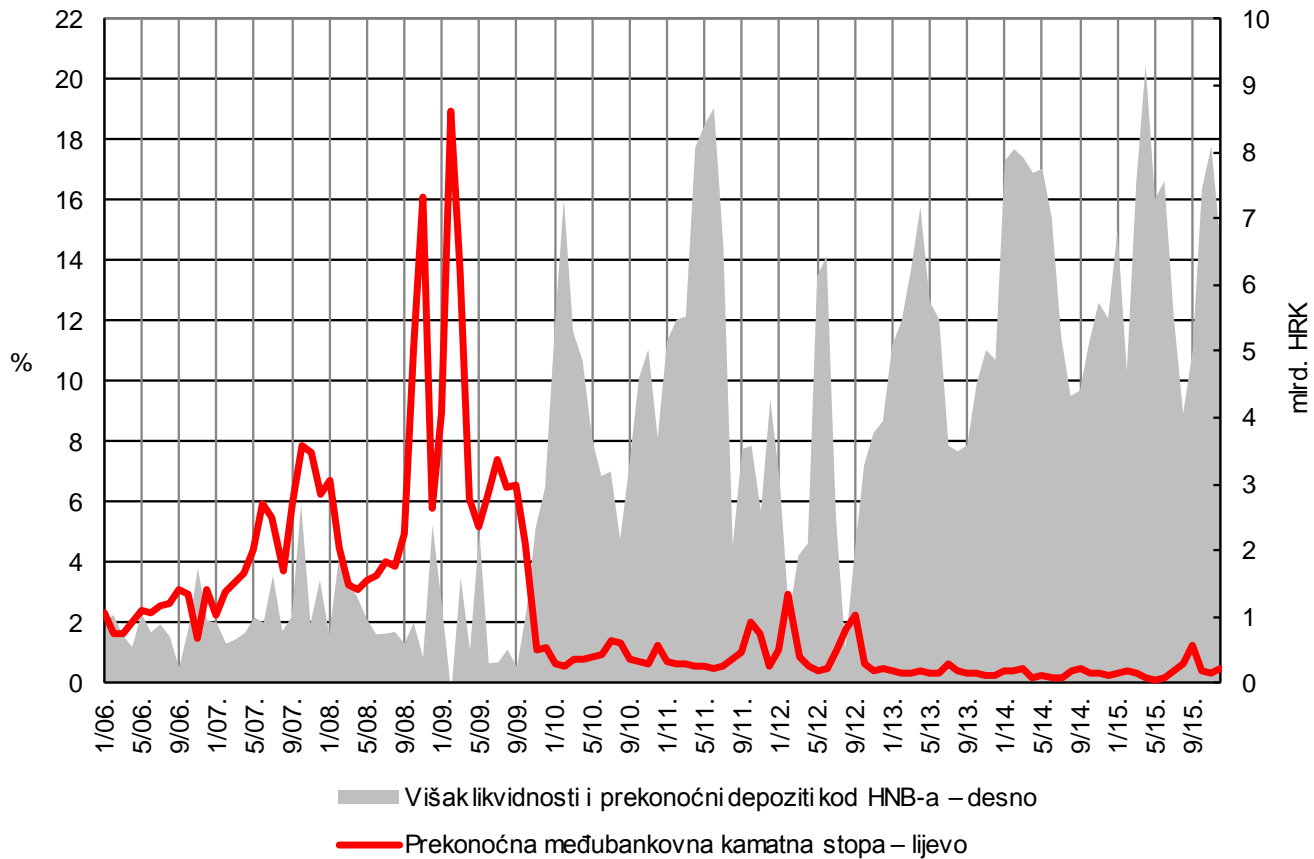
Obvezne pričuve i minimalna devizna likvidnost

Napomena: Osjenčana područja označavaju razdoblje kada se rast plasmana banaka regulirao upisom obveznih blagajničkih zapisa HNB-a.

Izvor: HNB

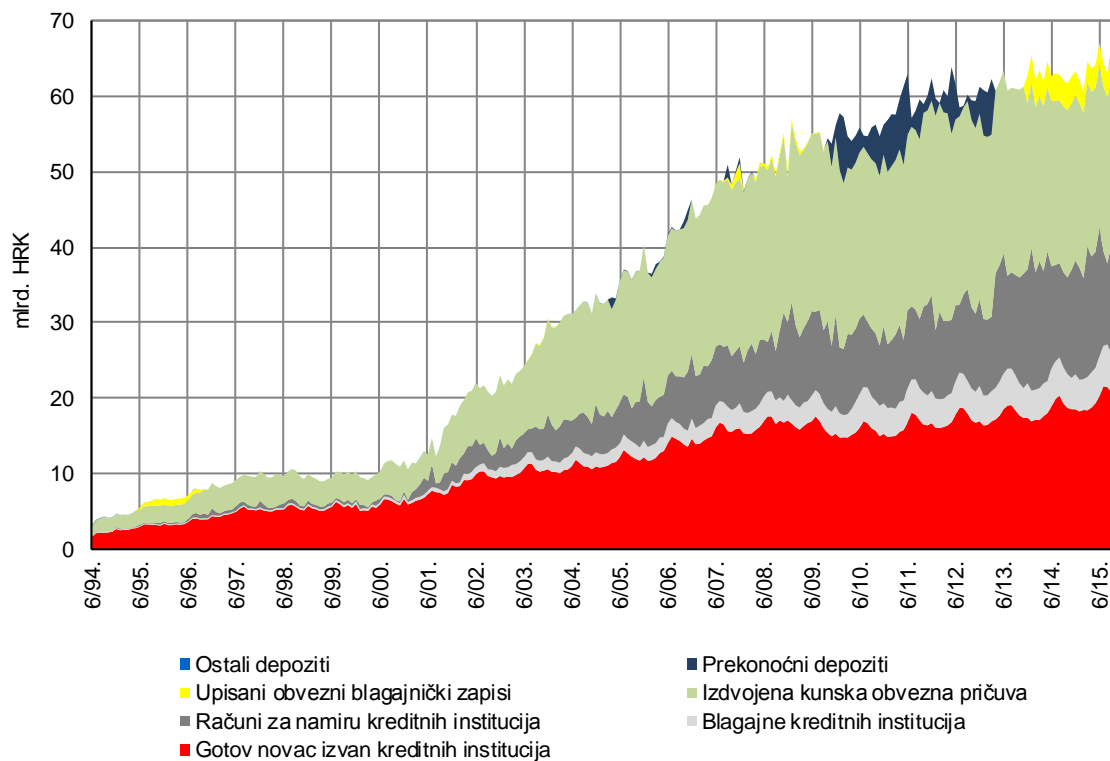
Višak likvidnosti i prekonoćna kamatna stopa

Izvor: HNB

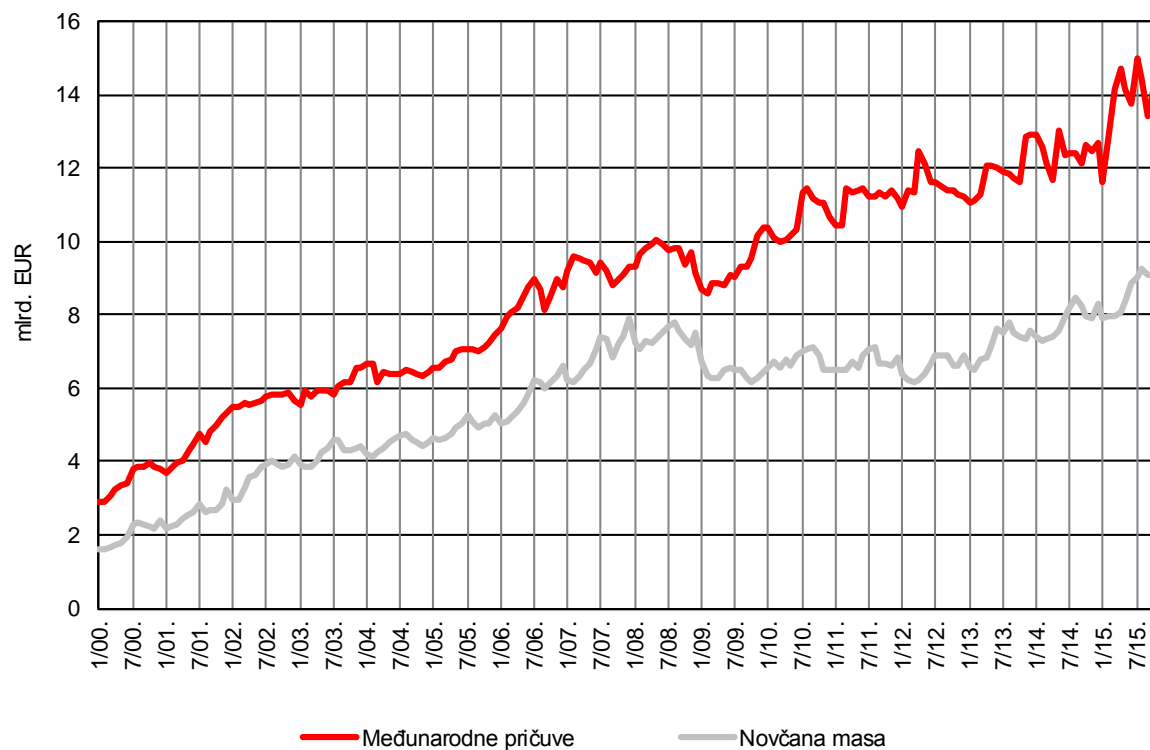

Primarni novac M0

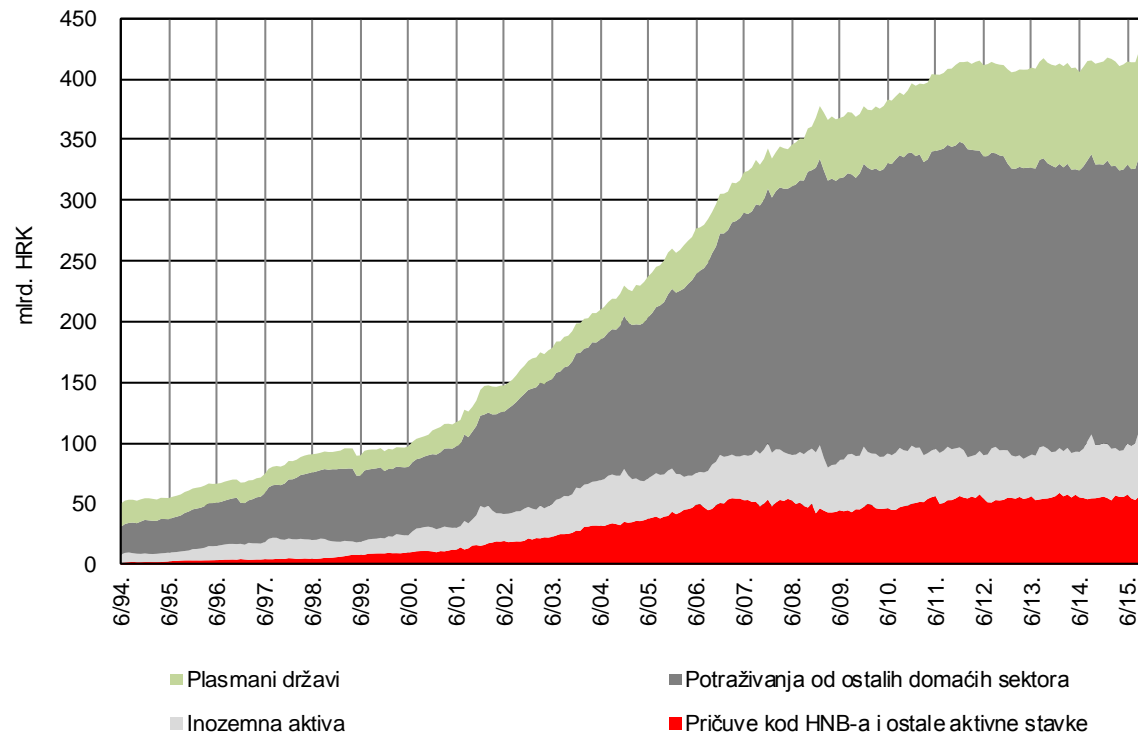
Izvor: HNB

Međunarodne pričuve HNB-a i novčana masa

Izvor: HNB

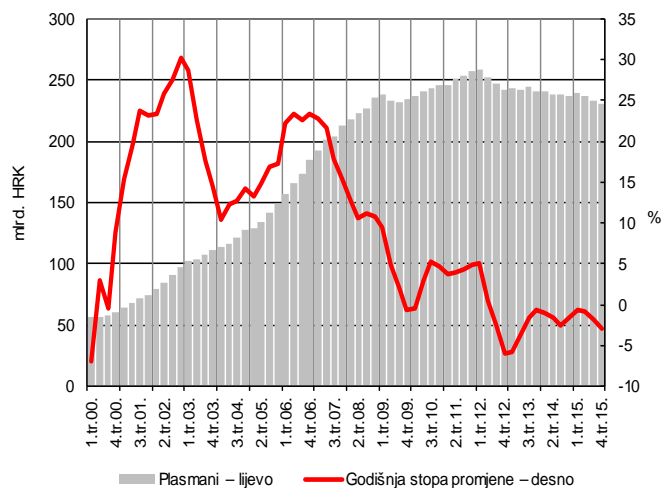
Aktiva kreditnih institucija

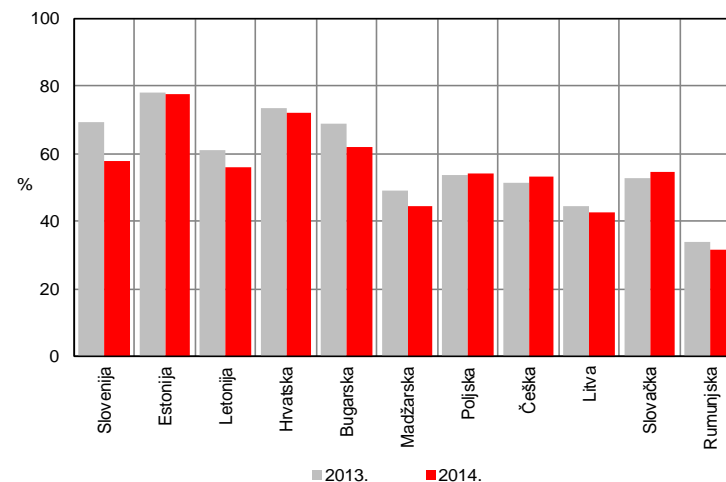
Izvor: HNB

Plasmani ostalim domaćim sektorima (isključujući državu)

Plasmani ostalim domaćim sektorima (isključujući državu)

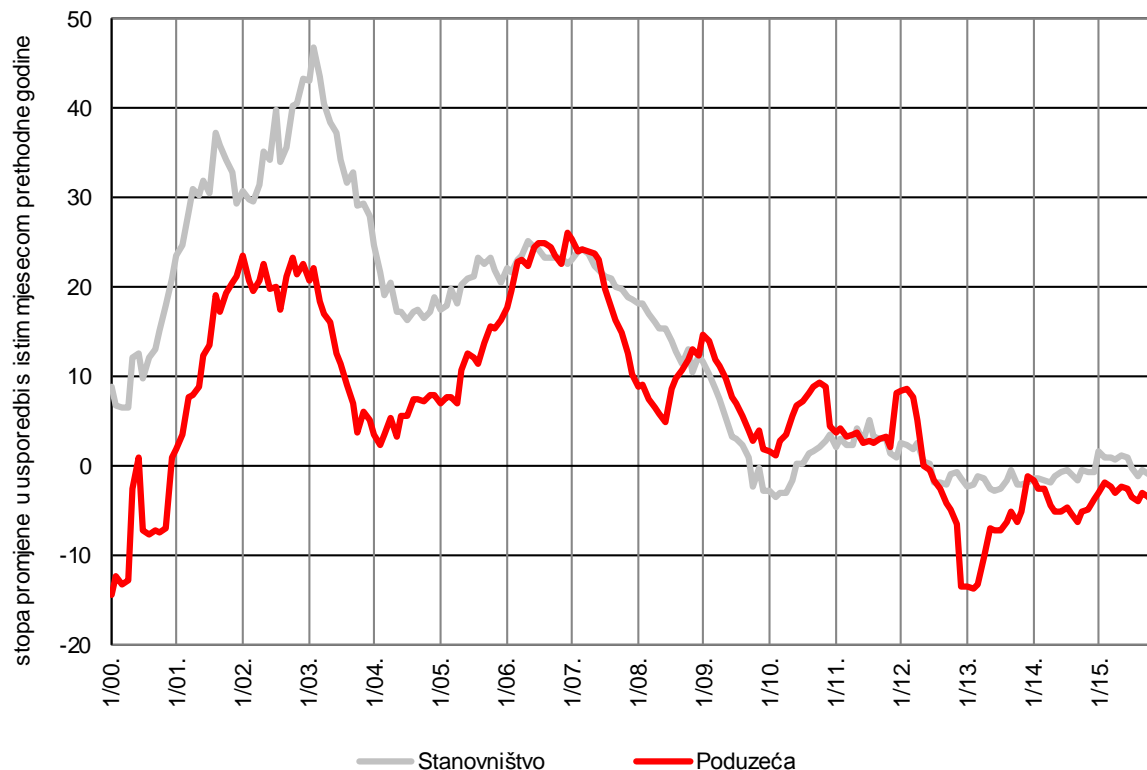
Udio plasmana u BDP-u

Napomena: Jednokratni učinci značajno su smanjili razinu plasmana te se u 2012. godini odnose se na preuzimanje kredita brodogradilišta od strane Ministarstva financija i transakciju jedne poslovne banke, koja je, radi smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela dio svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke. Jednokratni učinci u 2013. godini odnose se na stečaj Centar banke, metodološku promjenu knjiženja naknada te još jedan prijenos nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana jedne poslovne banke na povezano društvo.
Izvor: HNB

Izvori: Eurostat; HNB

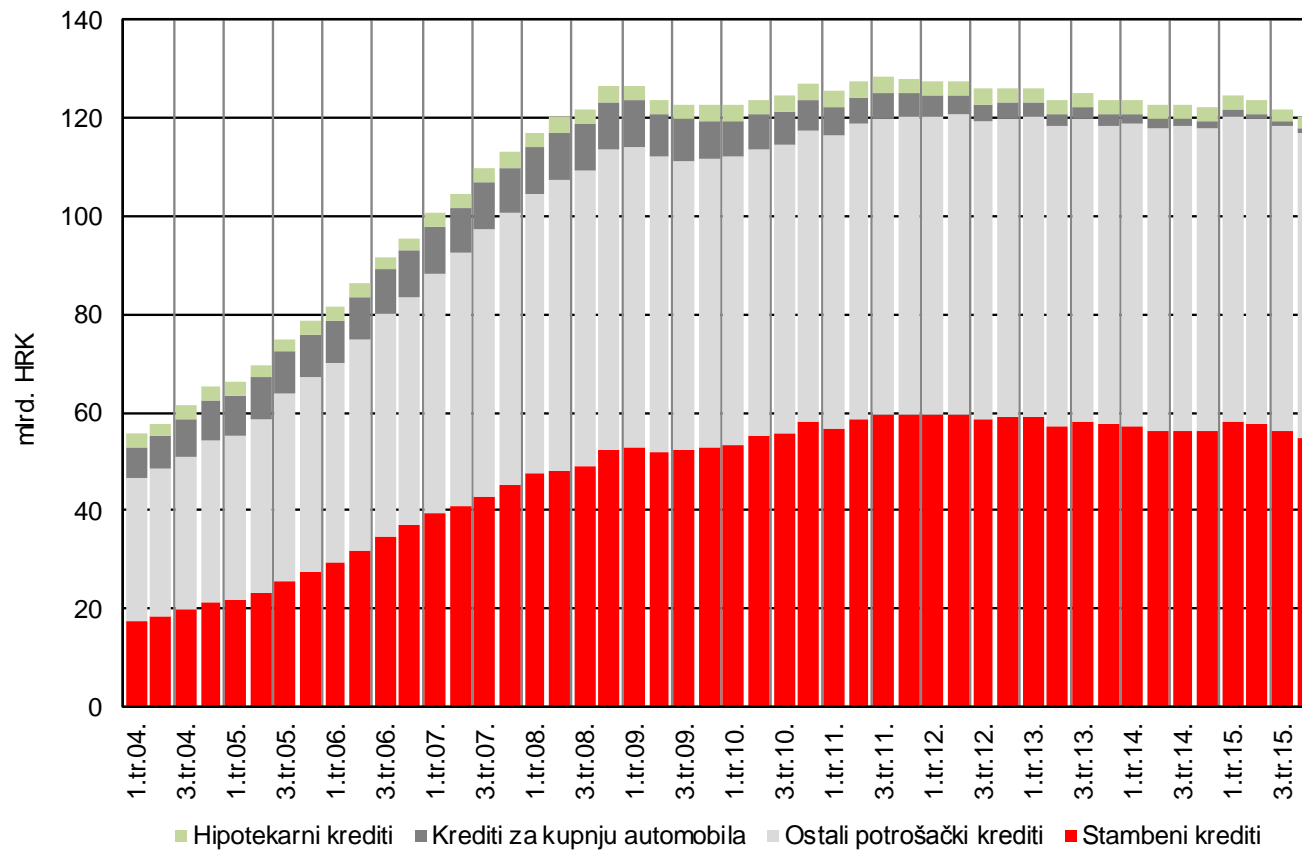
Kreditni drugi monetarnih financijskih institucija

Napomena: Jednokratni učinci značajno su smanjili razinu kredita te se u 2012. odnose se na preuzimanje kredita brodogradilišta od strane Ministarstva financija i transakciju jedne poslovne banke, koja je, radi smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela dio svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke. Jednokratni učinci u 2013. odnose se na stečaj Centar banke, metodološku promjenu knjiženja naknada te još jedan prijenos nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana jedne poslovne banke na povezano društvo.

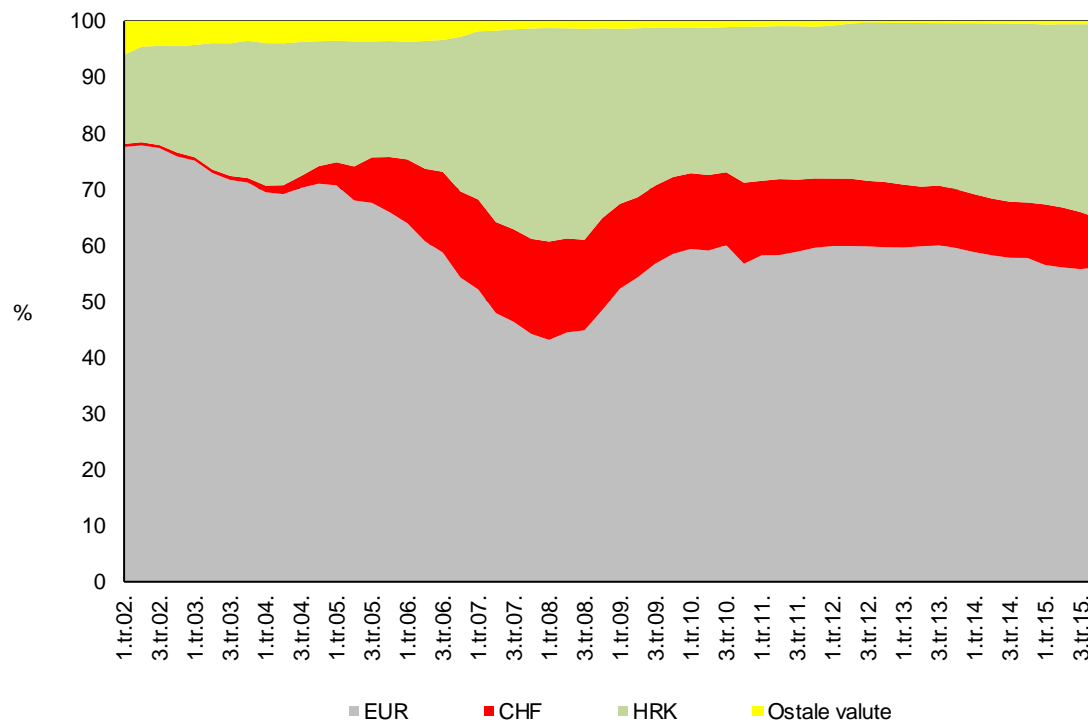
Izvor: HNB

Struktura kredita stanovništvu

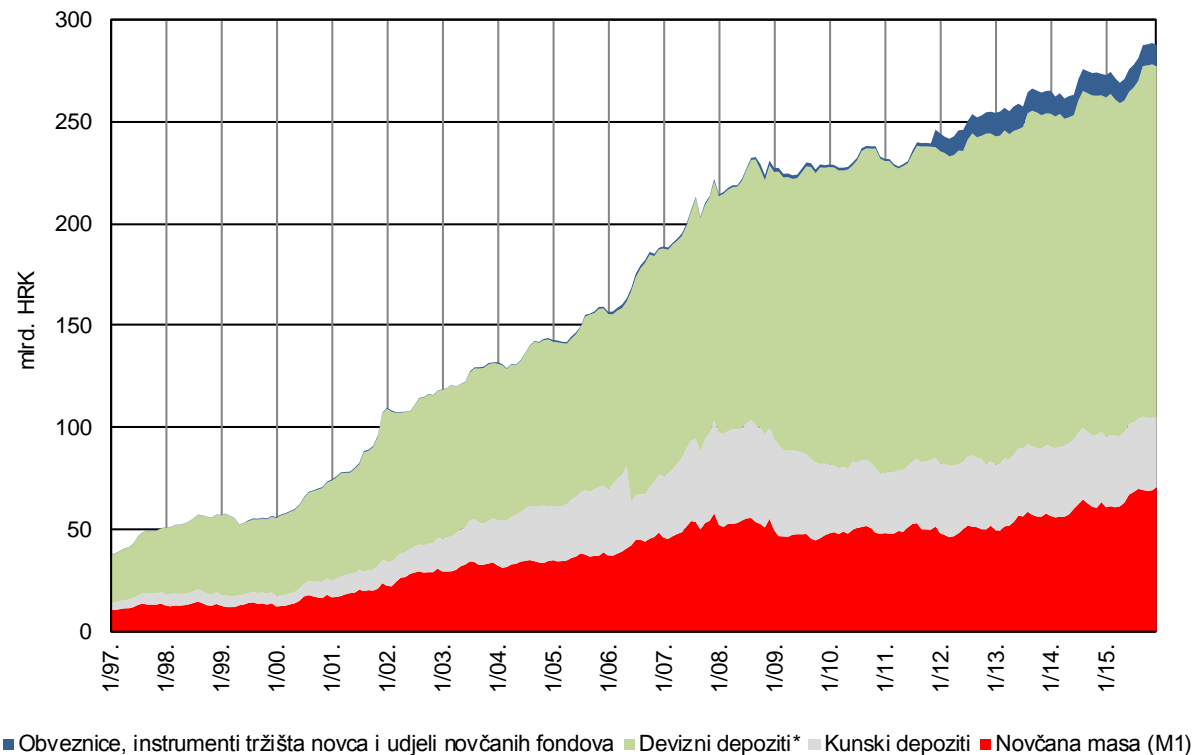
Izvor: HNB

Valutna struktura plasmana drugih monetarnih financijskih institucija

Napomena: Krediti u stranoj valuti uključuju kredite denominirane u toj valuti i kredite indeksirane uz tu valutu.
Izvor: HNB

Monetarni agregat M4

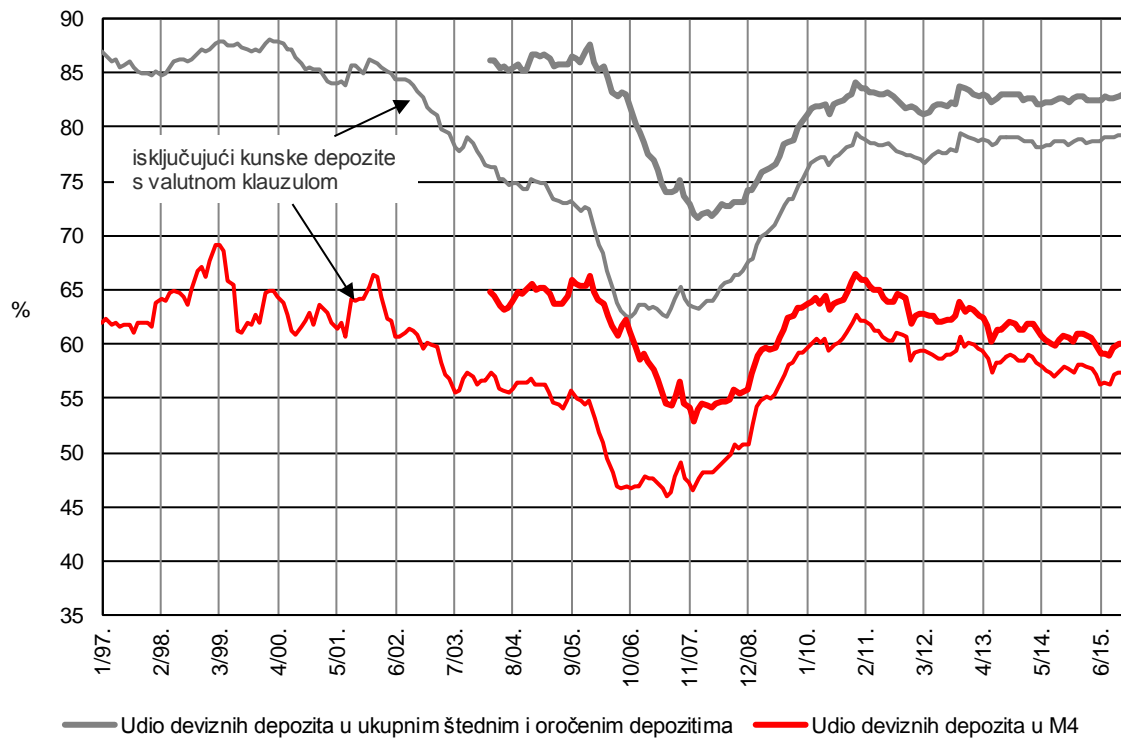

* Do svibnja 2006. kunski depoziti s valutnom klauzulom bili su uključeni u kunske depozite, a od lipnja 2006. uključeni su u devizne depozite.

Izvor: HNB

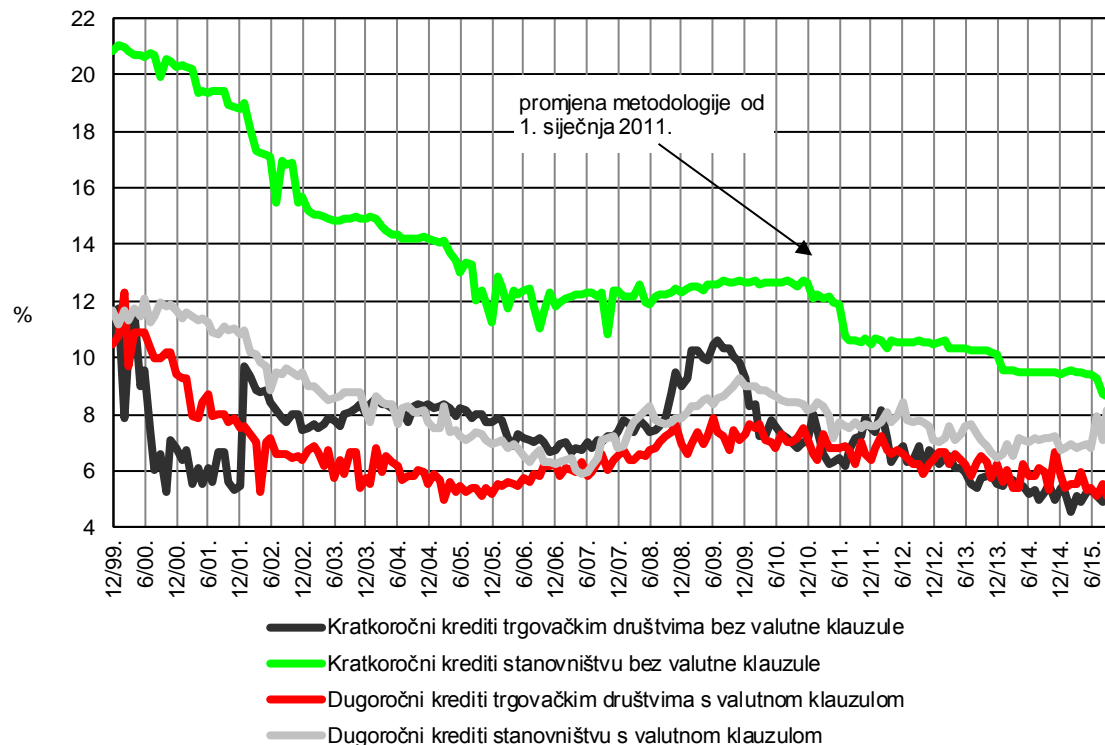

Euroizacija

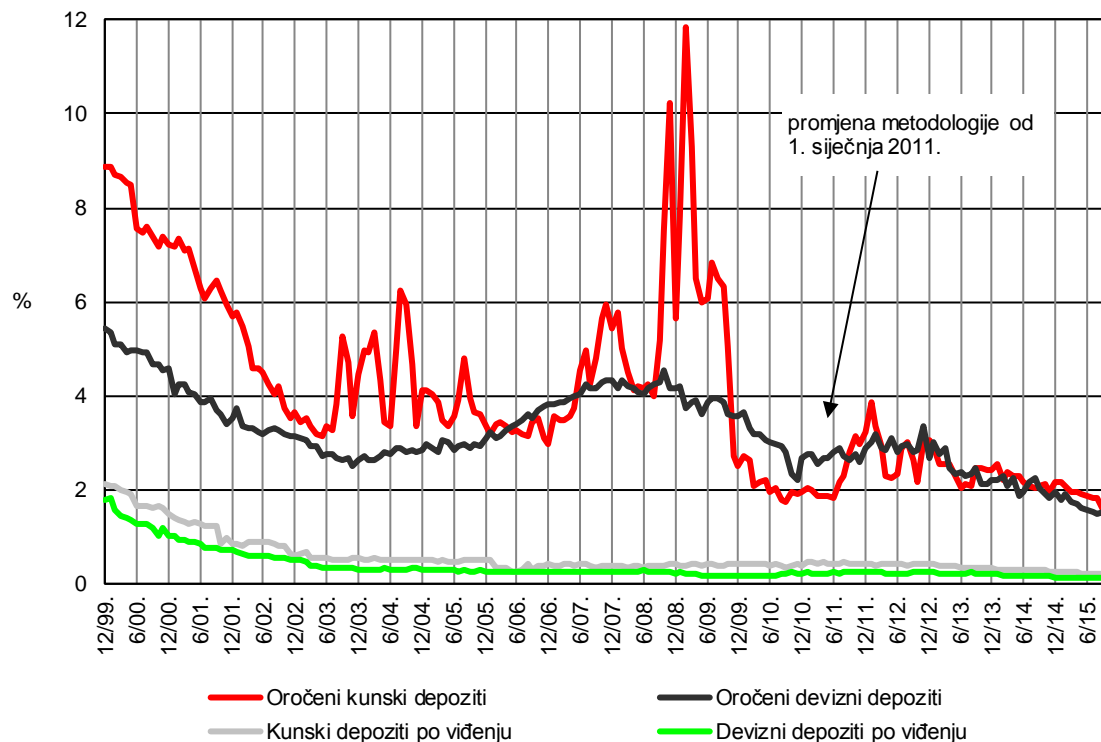
Izvor: HNB

Prosječne aktivne kamatne stope banaka

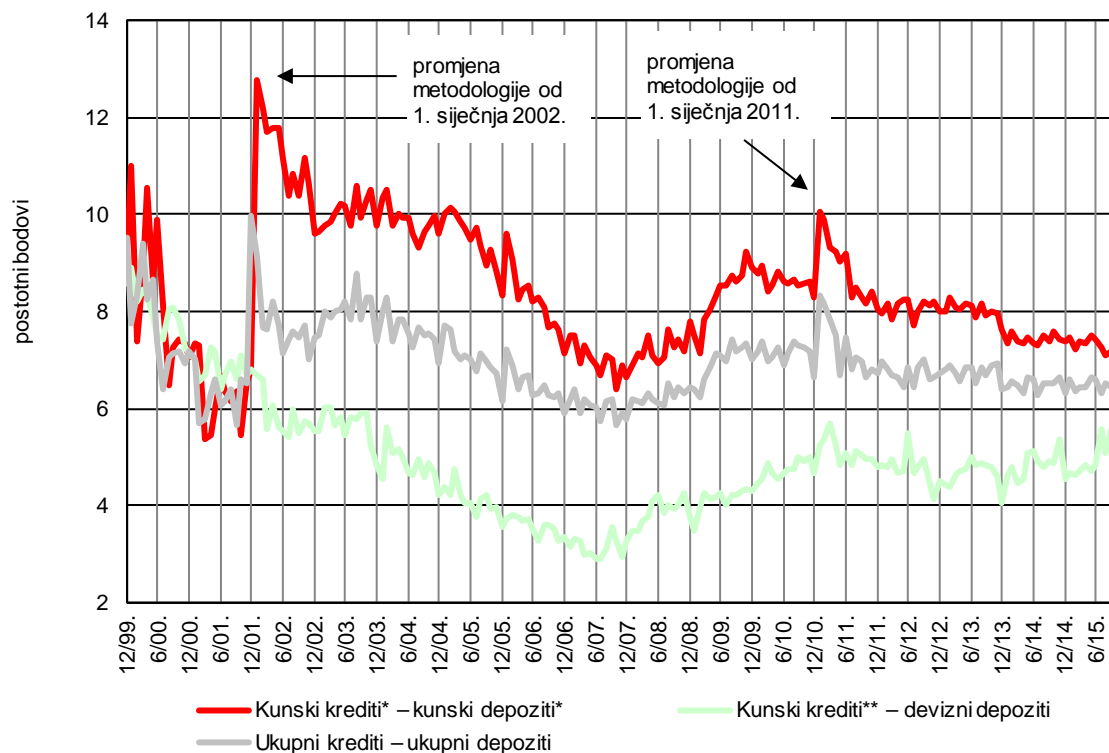
Napomena: Detaljnije o novoj statistici kamatnih stopa u Biltenu br. 204, lipanj 2014.
(<http://www.hnb.hr/publikac/bilten/arhiv/bilten-204/hbilt204.pdf>)
Izvor: HNB

Prosječne pasivne kamatne stope banaka

Napomena: Detaljnije o novoj statistici kamatnih stopa u Biltenu br. 204, lipanj 2014.
(<http://www.hnb.hr/publikac/bilten/arhiv/bilten-204/hbilt204.pdf>)
Izvor: HNB

Razlika između kamatnih stopa na kredite i depozite

* Bez valutne klauzule

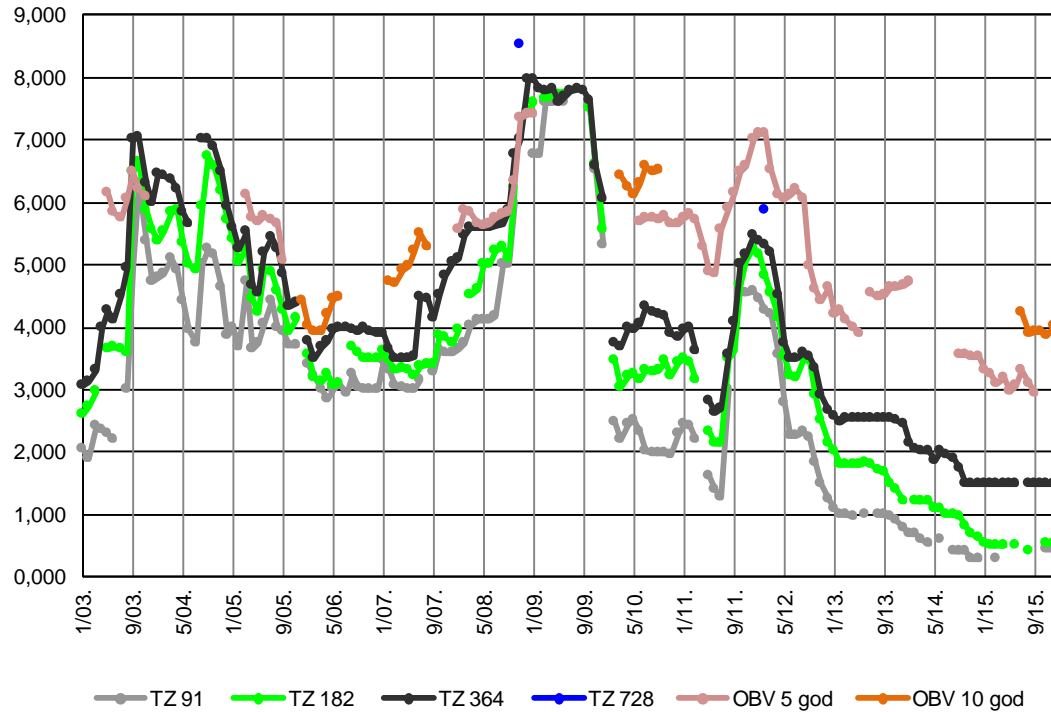
** S valutnom klauzulom

Napomena: Detaljnije o novoj statistici kamatnih stopa u Biltenu br. 204, lipanj 2014.

(<http://www.hnb.hr/publikac/bilten/arhiv/bilten-204/hbilt204.pdf>)

Izvor: HNB

Prinosi na TZ i na kunsku obveznicu RH

Za TZ i obveznice, prosječna mjesečna stopa

Napomena: Detaljnije o izračunu prinosa do dospijeca za kunske obveznice: Bilten br. 210, siječanj 2015.

Izvori: MF; Zagrebačka burza

Obveznice na Zagrebačkoj burzi

Izdavatelj	Godina izdavanja	Izorno dospijeće	Valuta	Nominalna vrijednost izdanja (u mil.)	Nominalna kamatna stopa	Izdavatelj	Godina izdavanja	Izorno dospijeće	Valuta	Nominalna vrijednost izdanja (u mil.)	Nominalna kamatna stopa
Državne						Korporativne					
Republika Hrvatska	2004.	15 godina	EUR	1.000	5,375%	Ingra d.d.	2006.	10 godina	HRK	162	6,125%
Grad Rijeka	2006.	10 godina	EUR	25	4,125%	Hrvatska elektroprivreda d.d.	2007.	10 godina	HRK	700	6,500%
Republika Hrvatska	2007.	10 godina	HRK	5.500	4,750%	Optima telekom d.d.	2007.	15.3 godina	HRK	250	5,250%
Grad Vinkovci	2007.	10 godina	HRK	42	5,500%	Metronet komunikacije d.d.	2009.	13 godina	EUR	10	4,500%
Grad Osijek	2007.	10 godina	HRK	25	5,500%	Hospitalija trgovina d.d.	2010.	7 godina	EUR	8	9,750%
Grad Split	2008.	9 godina	EUR	8	6,000%	Atlantic grupa d.d.	2011.	5 godina	HRK	115	6,750%
Republika Hrvatska	2010.	10 godina	HRK	5.000	6,750%	Erste&Steiermärkische banka d.d.	2011.	6 godina	EUR	80	6,500%
Republika Hrvatska	2010.	10 godina	EUR	1.000	6,500%	Jadran Galenski laboratorij d.o.o.	2011.	5 godina	HRK	140	3,750%
Republika Hrvatska	2010.	7 godina	HRK	4.000	6,250%	Erste&Steiermärkische banka d.d.	2012.	5 godina	HRK	300	5,875%
Republika Hrvatska	2011.	5 godina	HRK	3.500	5,750%	Institut IGH d.d.	2012.	5 godina	EUR	10	9,000%
Republika Hrvatska	2011.	11 godina	EUR	1.000	6,500%	Jadrolinija d.d.	2012.	5 godina	EUR	11	6,500%
Republika Hrvatska	2013.	5 godina	HRK	6.000	5,250%	NETA Capital Croatia d.d.*	2013.	neodređeno	HRK	2	8,000%
Republika Hrvatska	2013.	11 godina	EUR	1.400	5,750%	Dalekovod d.d.	2014.	15.3 godina	HRK	16	4,000%
Republika Hrvatska	2015.	10 godina	HRK	6.000	4,500%	Dalekovod d.d.	2014.	15.3 godina	EUR	1	4,000%
Republika Hrvatska	2015.	11 godina	HRK	6.000	4,250%	HP-Hrvatska pošta d.d.	2014.	5 godina	HRK	400	5,125%

* Uz ugrađenu opciju kupnje
Stanje na dan 20. siječnja 2016.
Izvor: Zagrebačka burza

Sadržaj

- Ciljevi i struktura središnje banke
- Realni sektor
- Monetarna politika
- **Platna bilanca i tečaj**
  - **Vanjska trgovina**
  - **Tekući račun**
  - **Inozemni dug**
  - **Inozemna izravna ulaganja**
- Bankovni sustav

Tečajna politika

- Upravlja se fluktuirajući tečajni sustav
- Tečaj se određuje na deviznom tržištu, temeljem ponude i potražnje
- Središnja banka intervenira na deviznom tržištu, ali NE BRANI određenu razinu tečaja

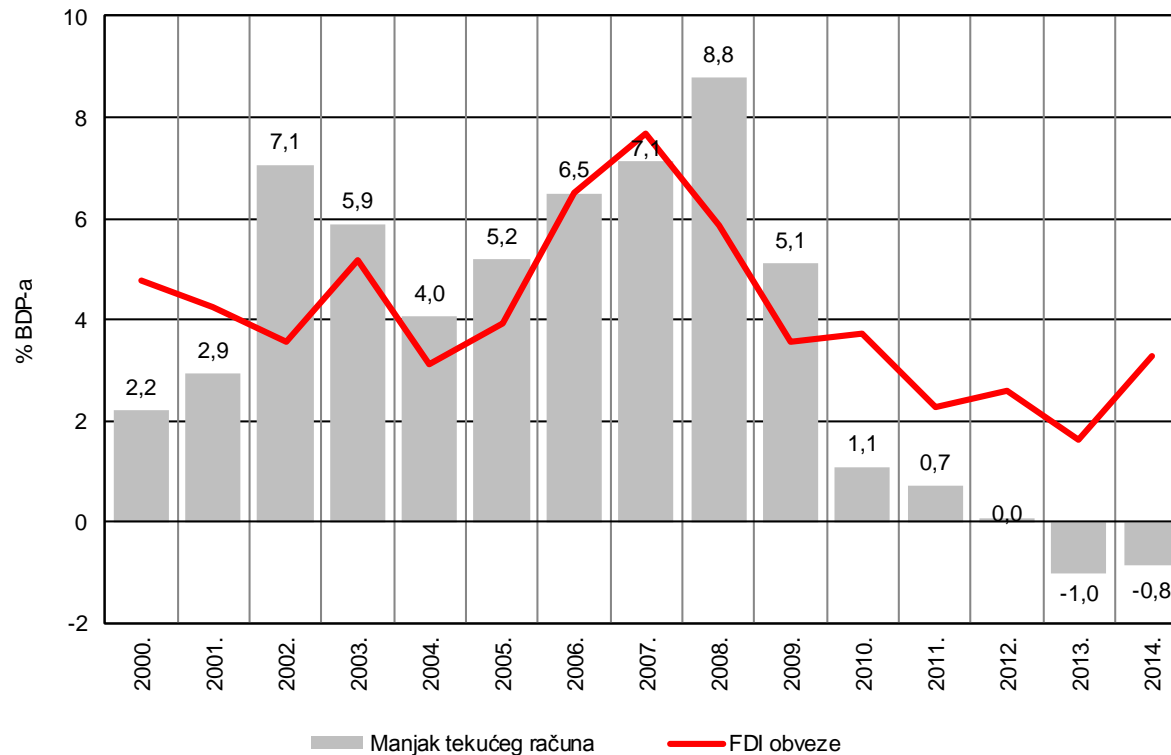

Devizno tržište

- Kuna je konvertibilna valuta
- Nema restrikcija kod repatrijacije profita i likvidacije investicija
- Banke slobodno određuju tečaj, sudjeluju u međunarodnom platnom prometu i obavljaju devizno poslovanje

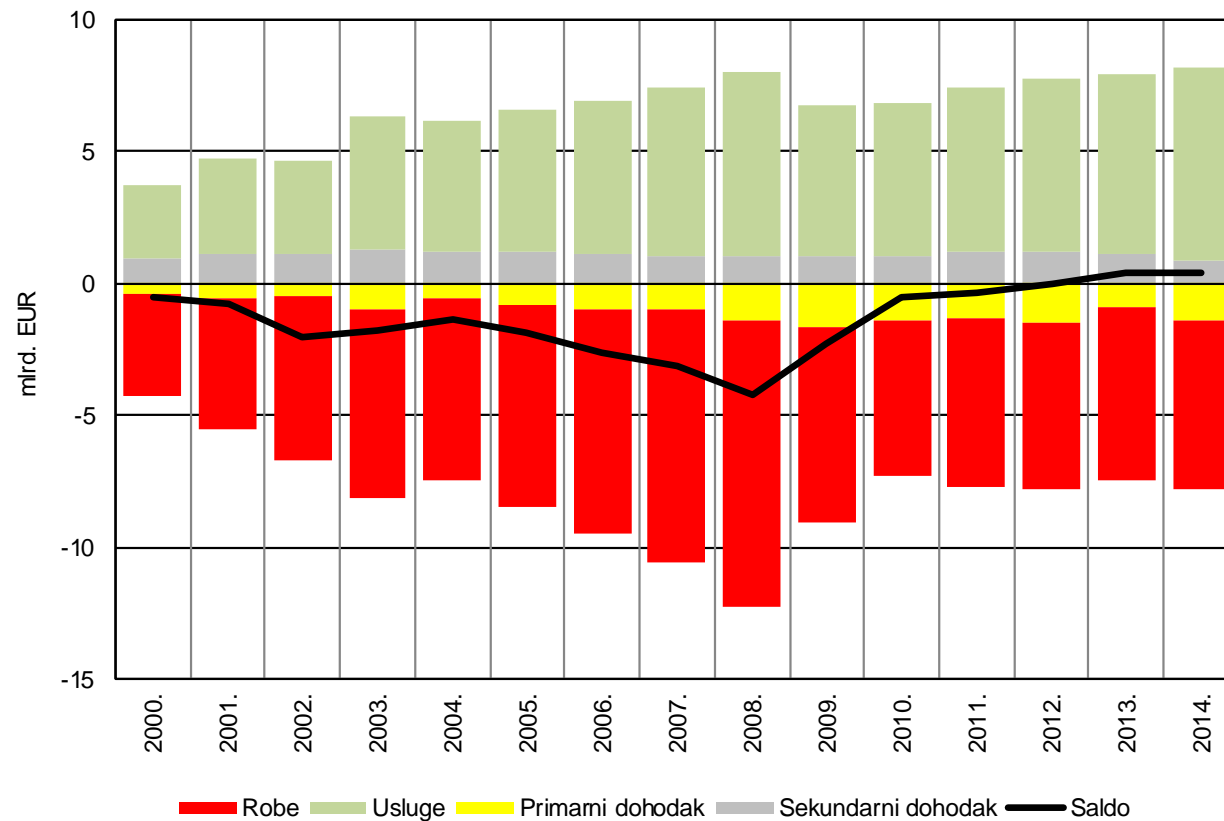
Manjak tekućeg računa i FDI

Napomena: Prema BPM6 i metodologiji ESA 2010. FDI obaveze ne uključuju podatke o kružnim izravnim ulaganjima. Negativne vrijednosti manjka na tekućem računu upućuju na postojanje viška na tekućem računu.

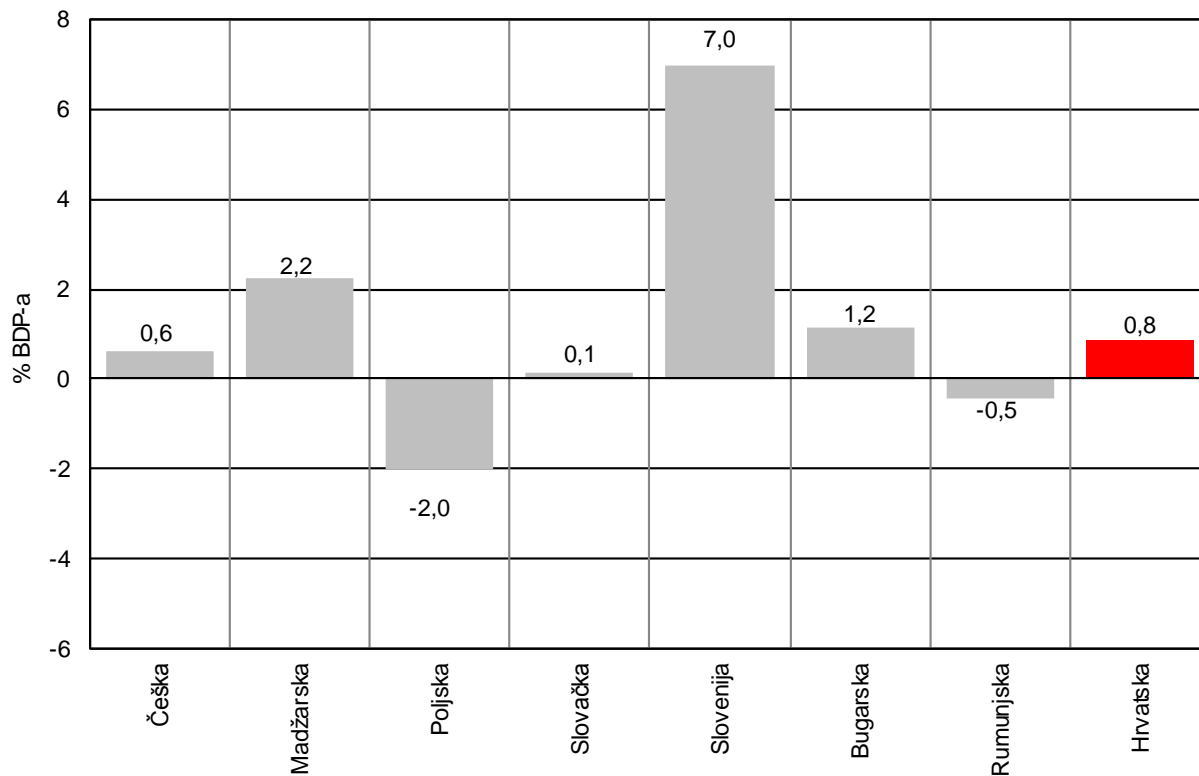
Izvor: HNB

Struktura tekućeg računa platne bilance

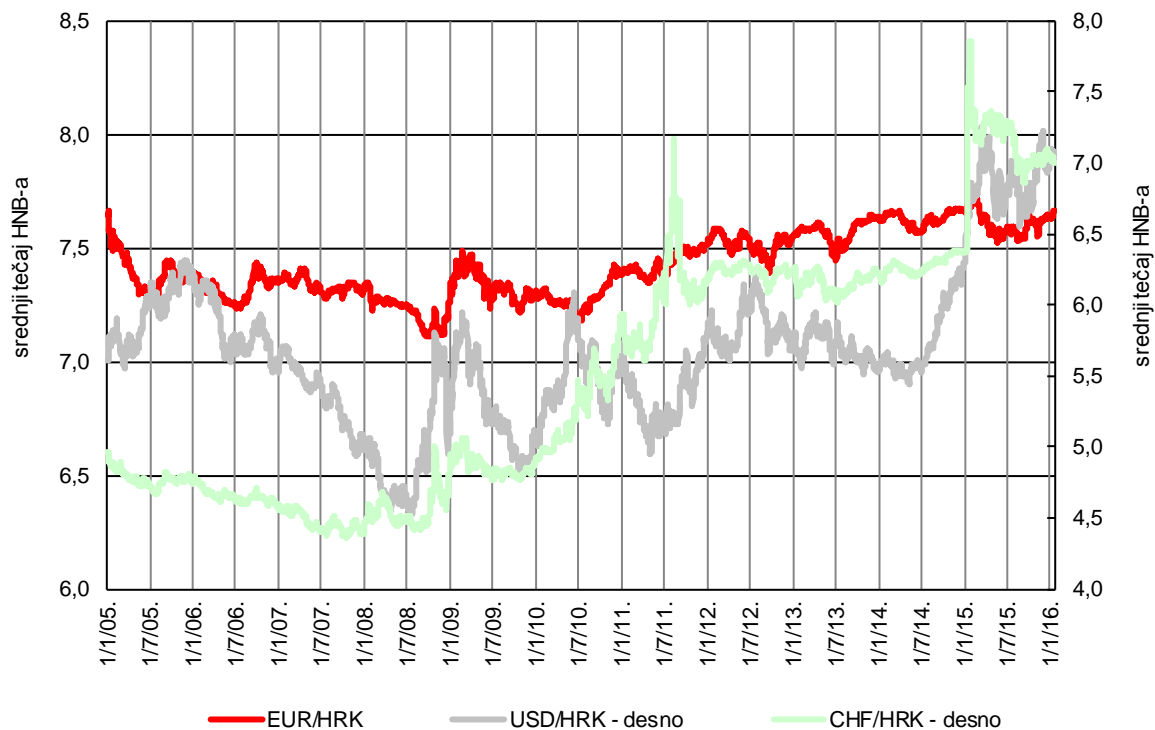
Izvor: HNB

Saldo tekućeg računa po zemljama, 2014.

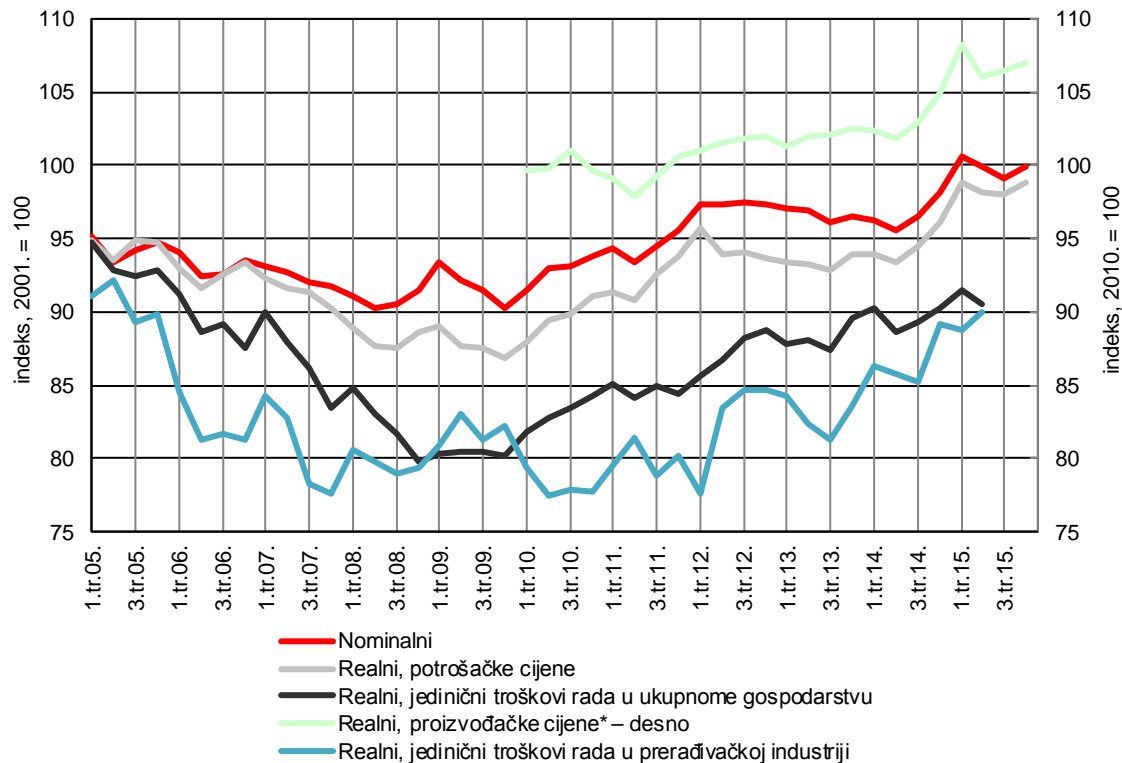
Izvori: Eurostat; HNB

Nominalni dnevni tečaj kune prema euru, američkom dolaru i švicarskome franku

Izvor: HNB

Indeks nominalnog i realnog efektivnog tečaja kune

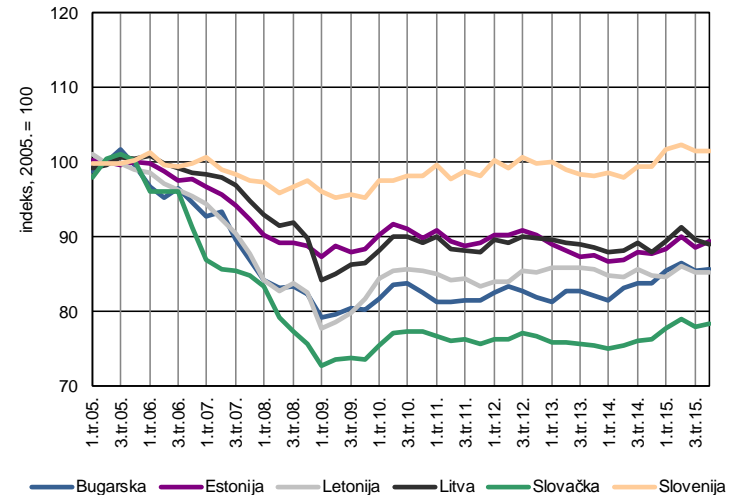
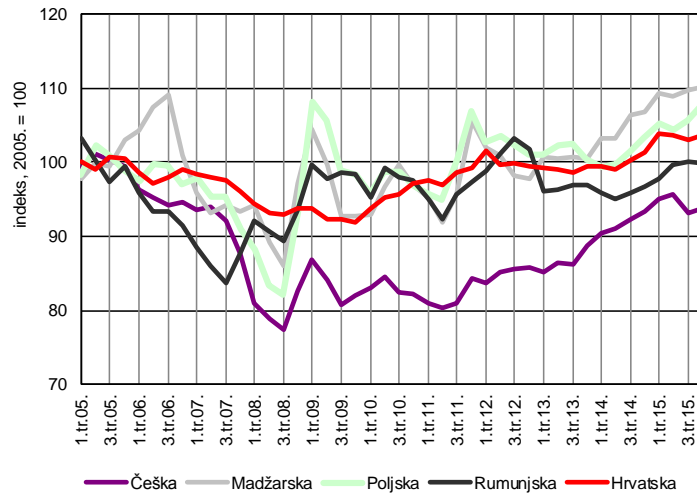

* Realni efektivni tečaj kune uz proizvođačke cijene u izračun uključuje hrvatski indeks proizvođačkih cijena industrije na nedomaćem tržištu koji je raspoloživ od siječnja 2010. Podaci za četvrto tromjesečje 2015. odnose se na listopad i studeni.

Napomena: HNB je 2014. revidirao efektivne tečajeve kune proširenjem košarice zemalja glavnih trgovinskih partnera i primjenom pondera koji se mijenjaju s vremenom. Pad indeksa označava aprecijaciju kune.

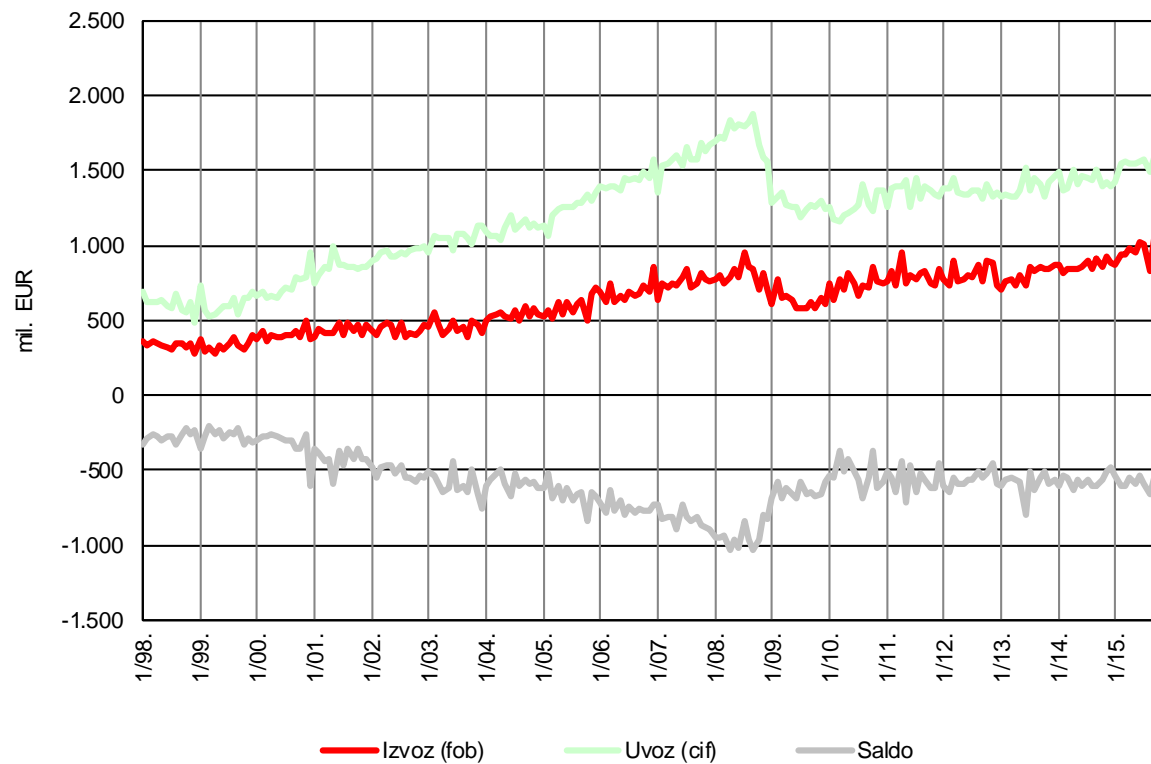
Izvor: HNB

Indeks realnoga efektivnog tečaja uz potrošačke cijene

Napomena: Pad indeksa označava realnu efektivnu aprecijaciju. Podaci za četvrto tromjesečje 2015. odnose se na listopad i studeni.
Izvori: BIS; HNB

Robna razmjena

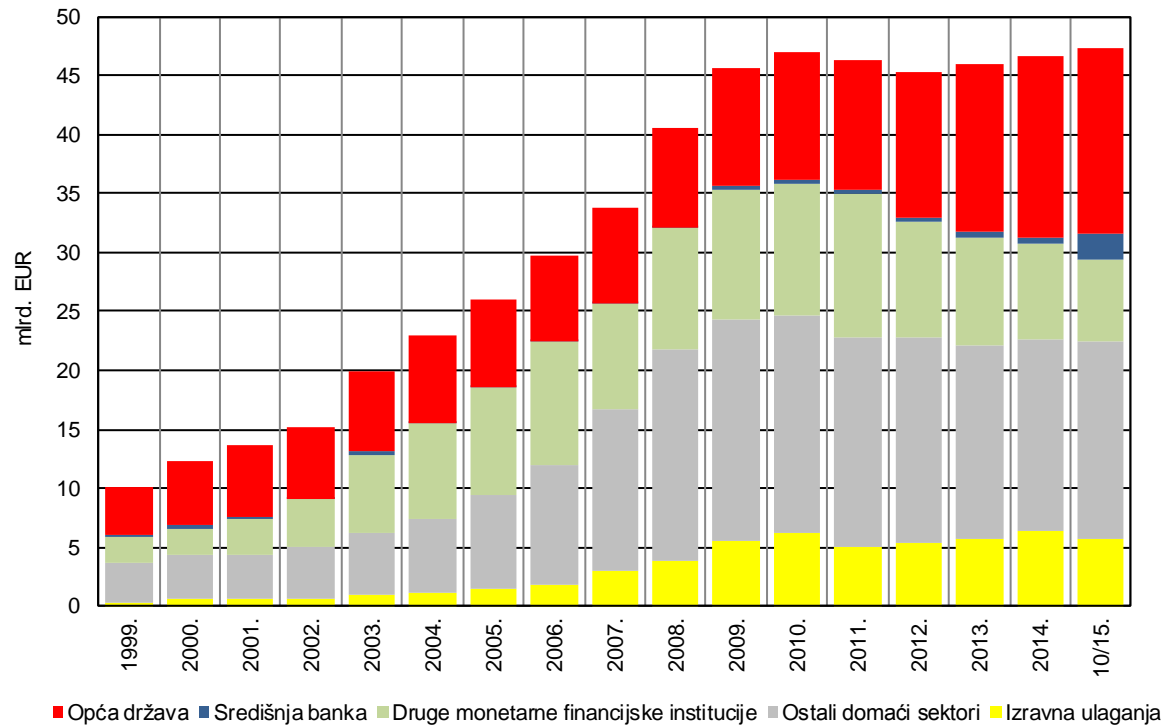

Napomena: Desezonirani podaci.

Izvori: DZS; HNB

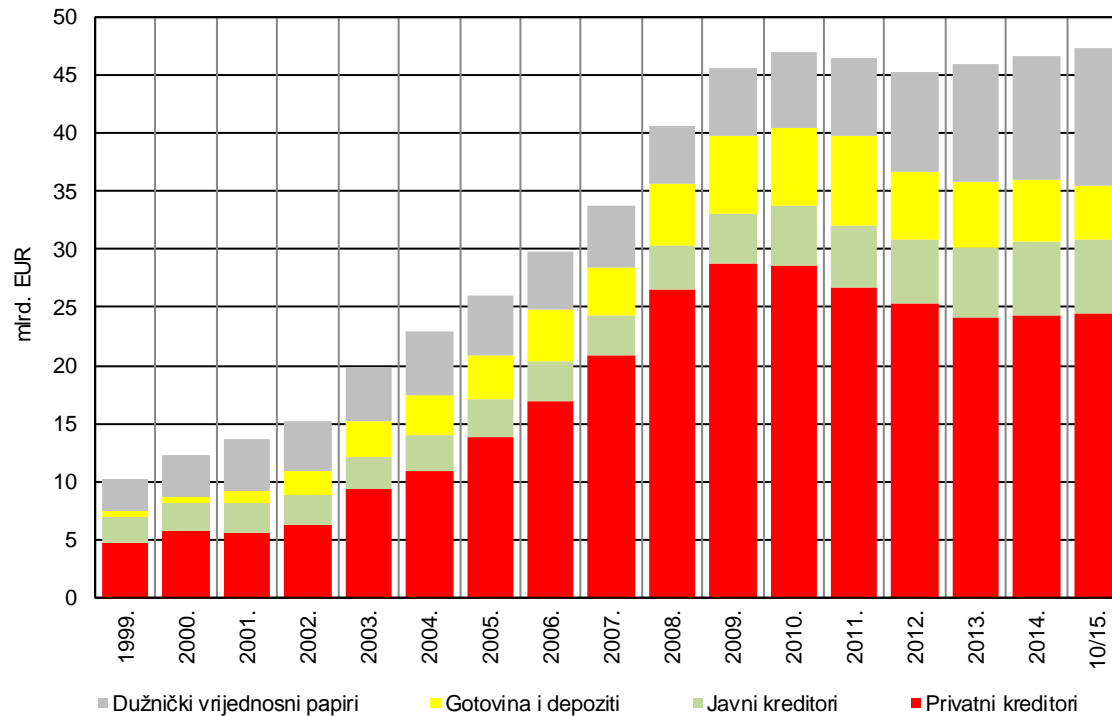
Bruto inozemni dug RH prema sektoru dužnika

Napomena: Prema BPM6 i metodologiji ESA 2010. U cijeloj seriji podataka HBOR je reklasificiran iz ostalih sektora u sektor opća država.

Izvor: HNB

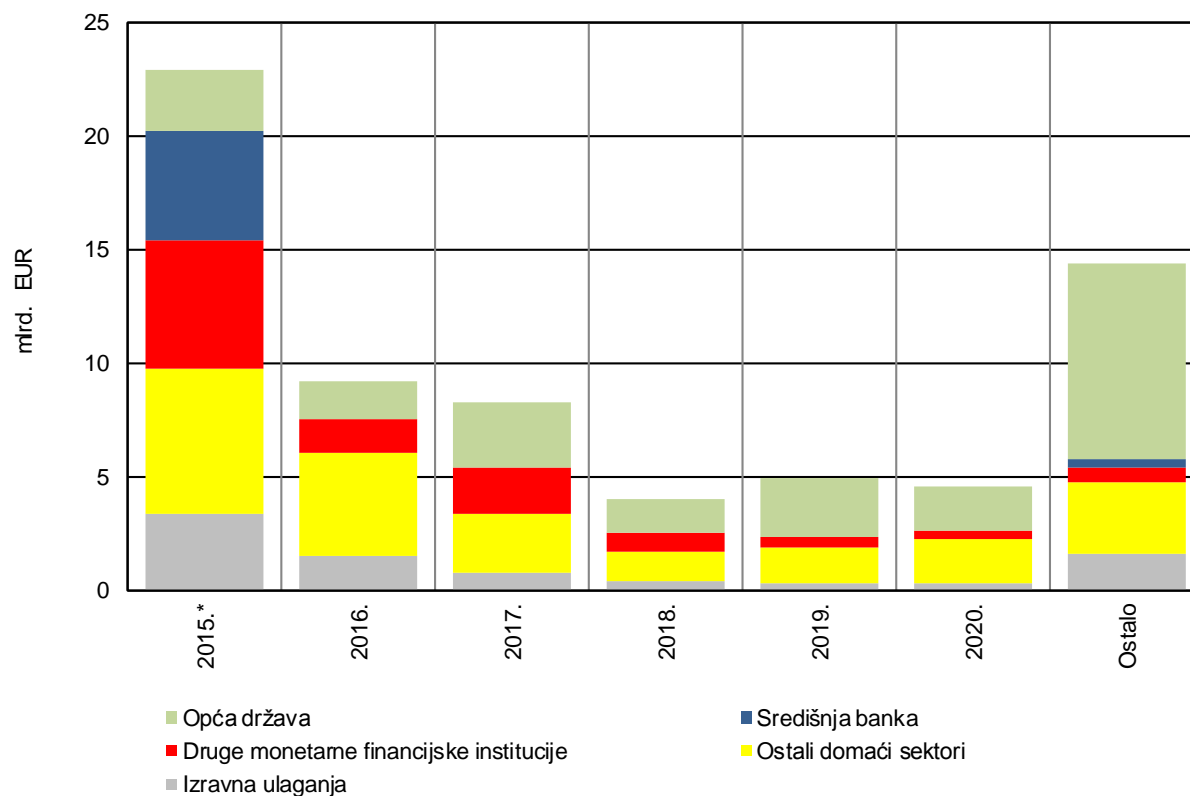
Bruto inozemni dug RH prema sektoru kreditora

Izvor: HNB

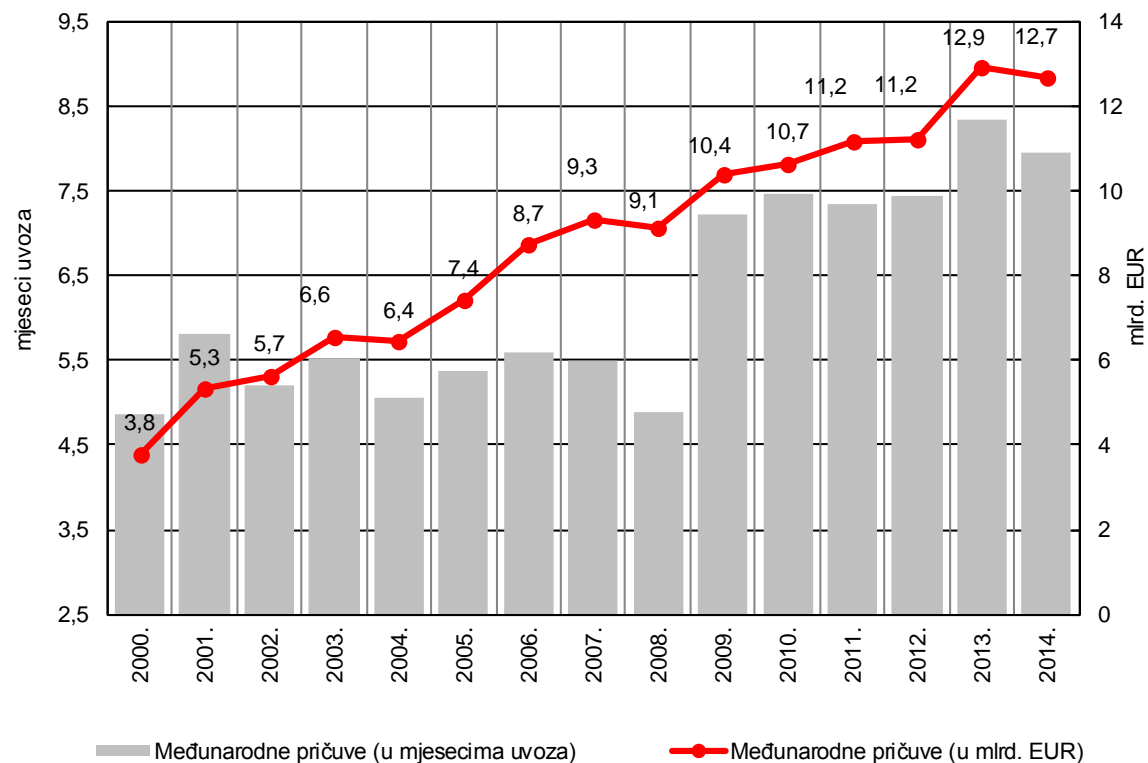
Projekcija otplate glavnica i kamata

prema sektoru dužnika

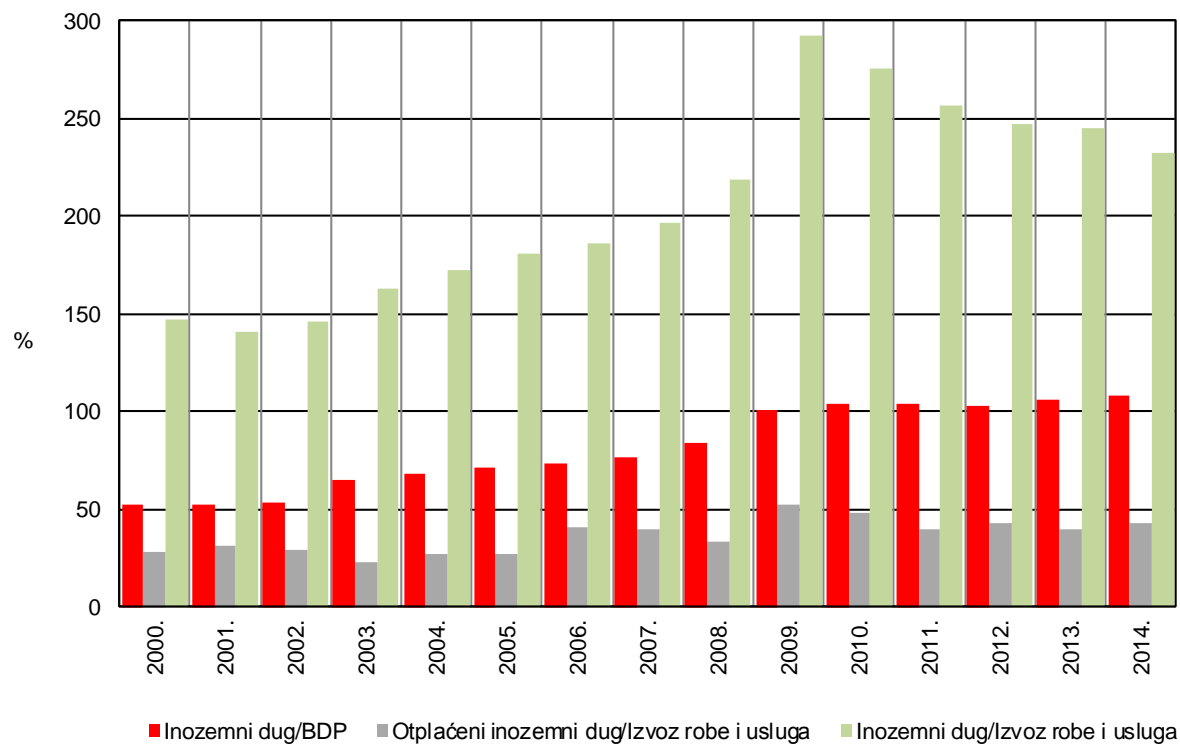
* Podatak za 2015. uključuje otplate ostvarene u prvih deset mjeseci i projicirane otplate u preostalom dijelu 2015. Kašnjenja nisu uključena.
Izvor: HNB

Međunarodne pričuve u EUR i u mjesecima uvoza robe i usluga

Izvor: HNB

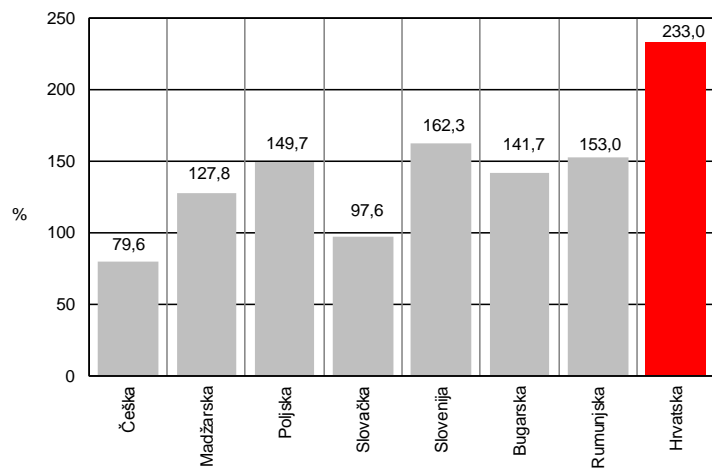
Pokazatelji inozemne zaduženosti

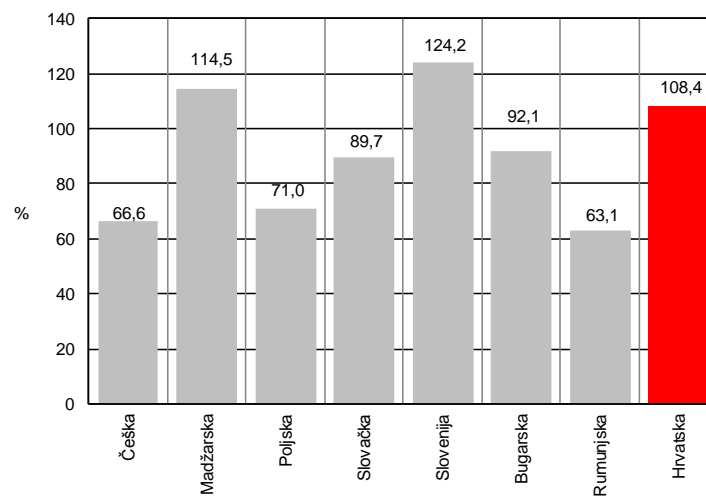
Izvor: HNB

Pokazatelji inozemne zaduženosti po zemljama, 2014.

Inozemni dug/Izvoz robe i usluga

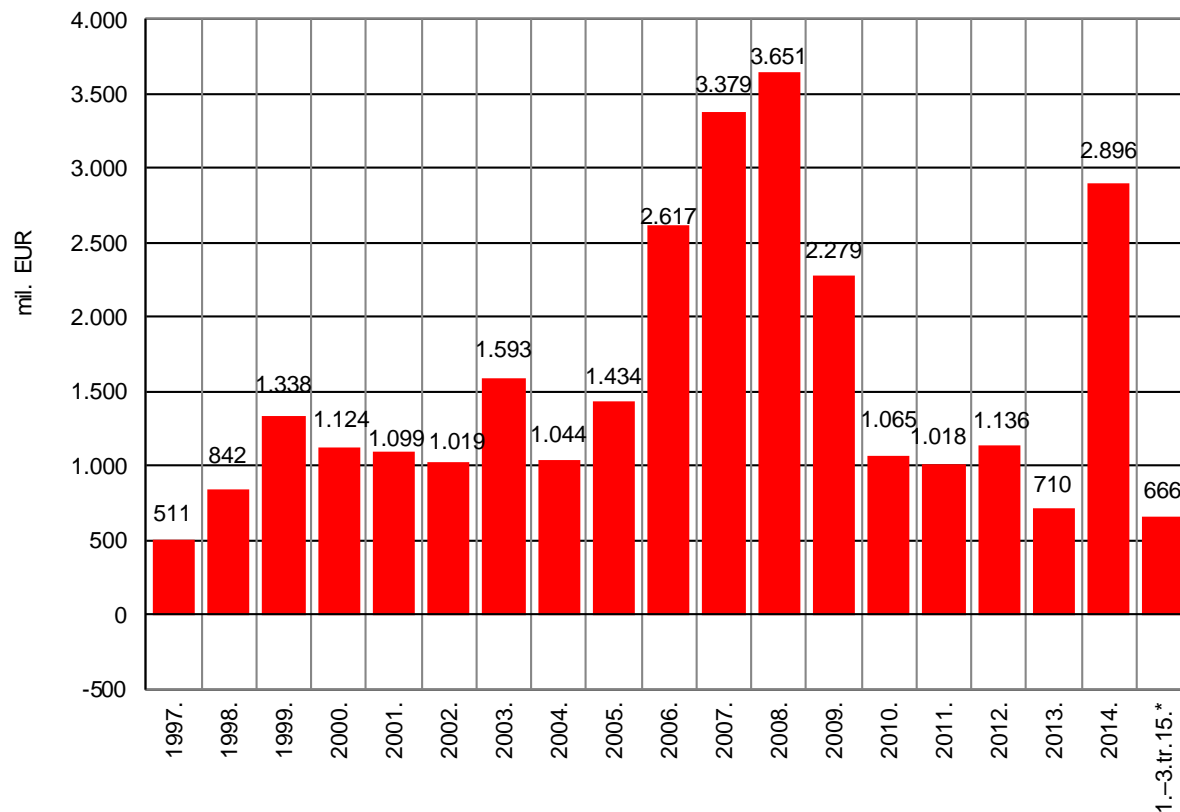

Inozemni dug/BDP

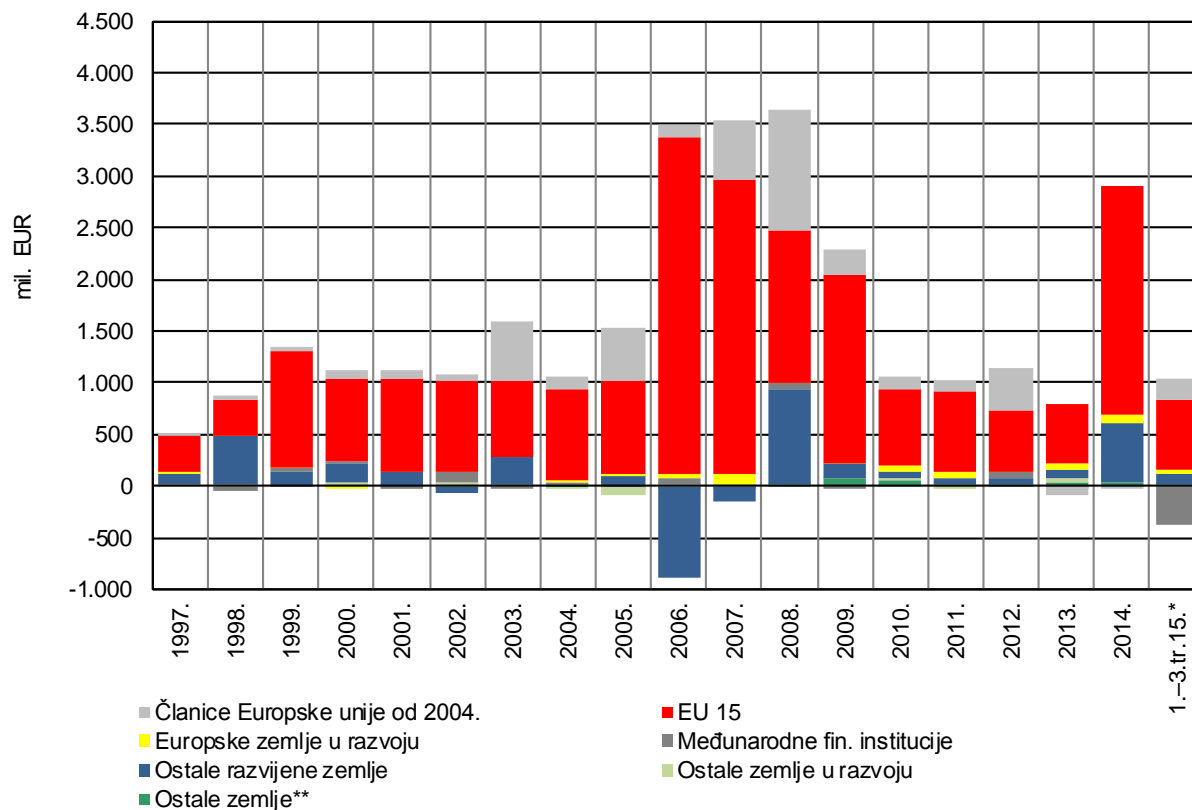
Izvori: Eurostat; HNB; web stranice središnjih banaka

Inozemna izravna ulaganja, obveze

* Preliminarni podaci
Izvor: HNB

Inozemna izravna ulaganja, obveze po zemljama porijekla

* Preliminarni podaci

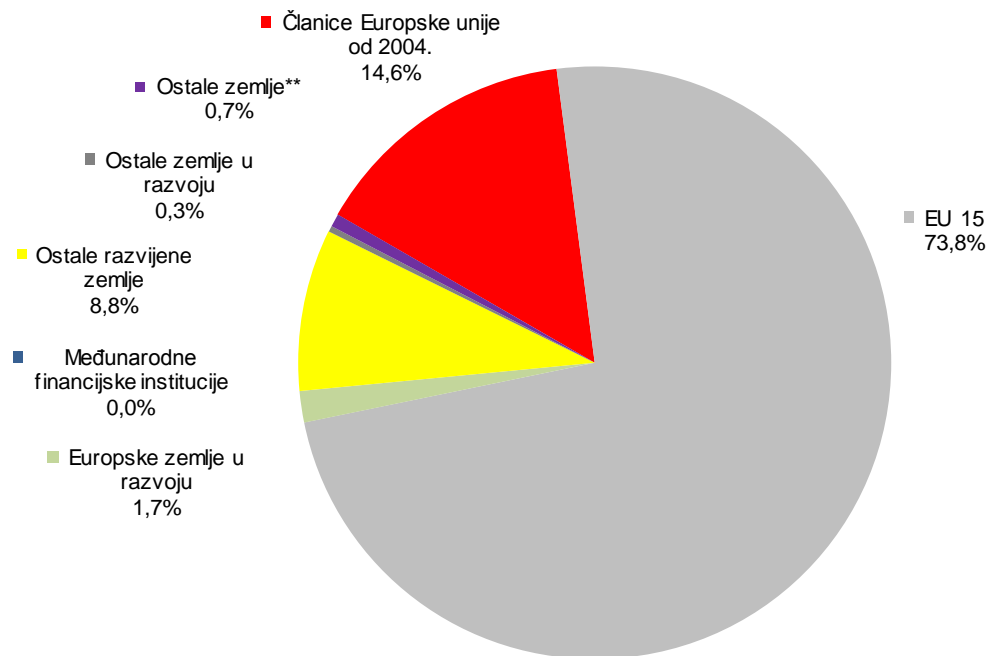
** Odnosi se na nepoznate zemlje i na prilagodbe na ukupnu populaciju

Izvor: HNB

Inozemna izravna ulaganja, obveze

1993. – 3. tr. 2015.* (30.074,9 mil. EUR)

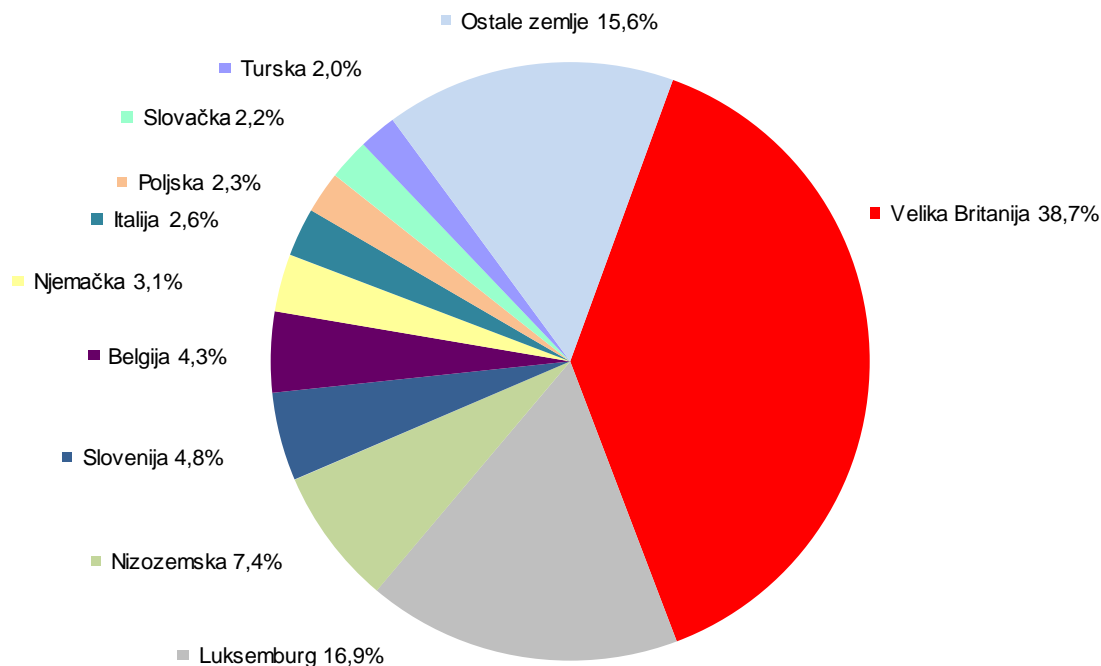
* Preliminarni podaci

** Odnosi se na nepoznate zemlje i na prilagodbe na ukupnu populaciju

Izvor: HNB

Inozemna izravna ulaganja, obveze

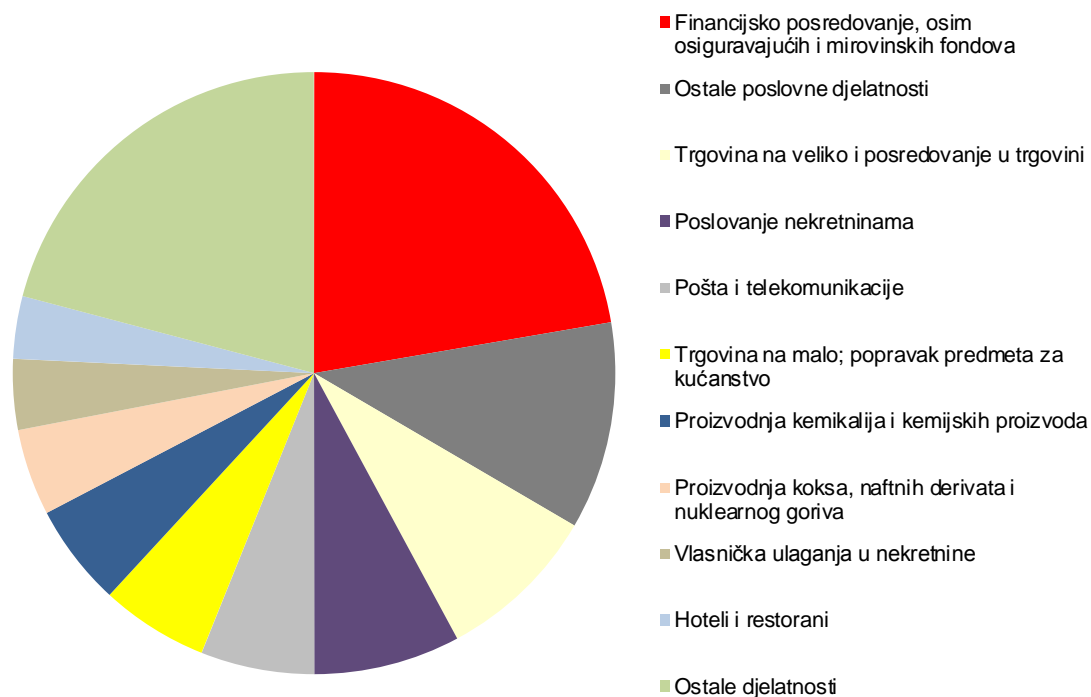
1. – 3. tr. 2015.* (666,1 mil. EUR)

* Preliminarni podaci
Izvor: HNB

Inozemna izravna ulaganja, obveze

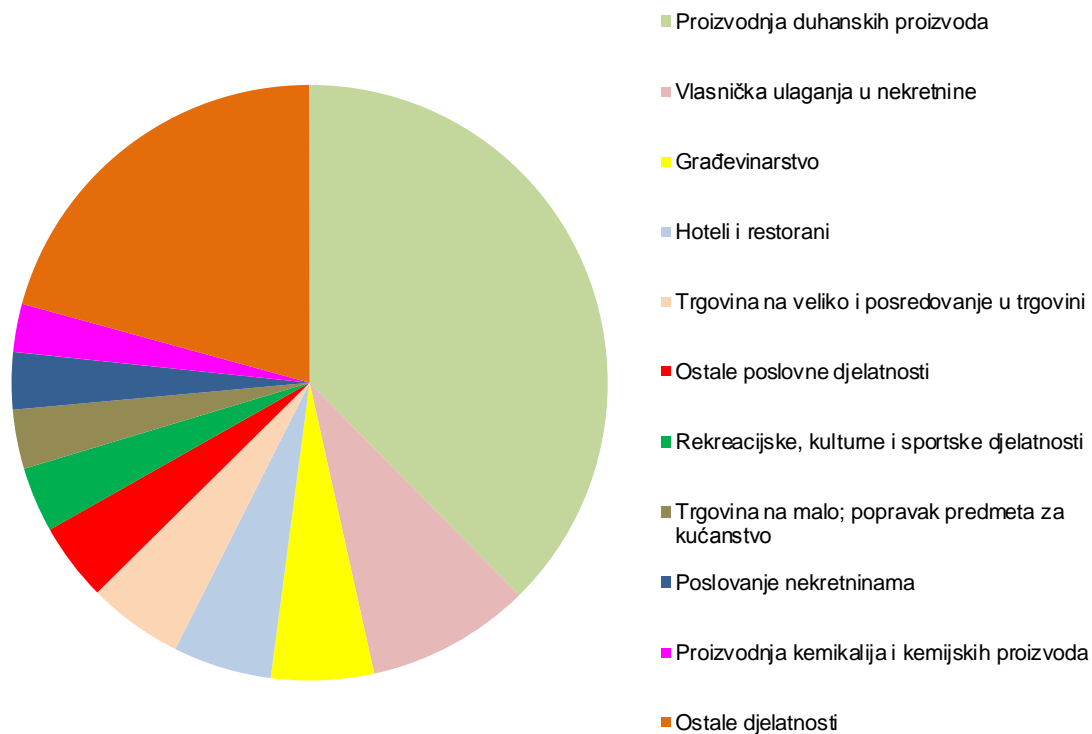
1993. – 3. tr. 2015.* (30.074,9 mil. EUR)

* Preliminarni podaci
Izvor: HNB

Inozemna izravna ulaganja, obveze

1. – 3. tr. 2015.* (666,1 mil. EUR)

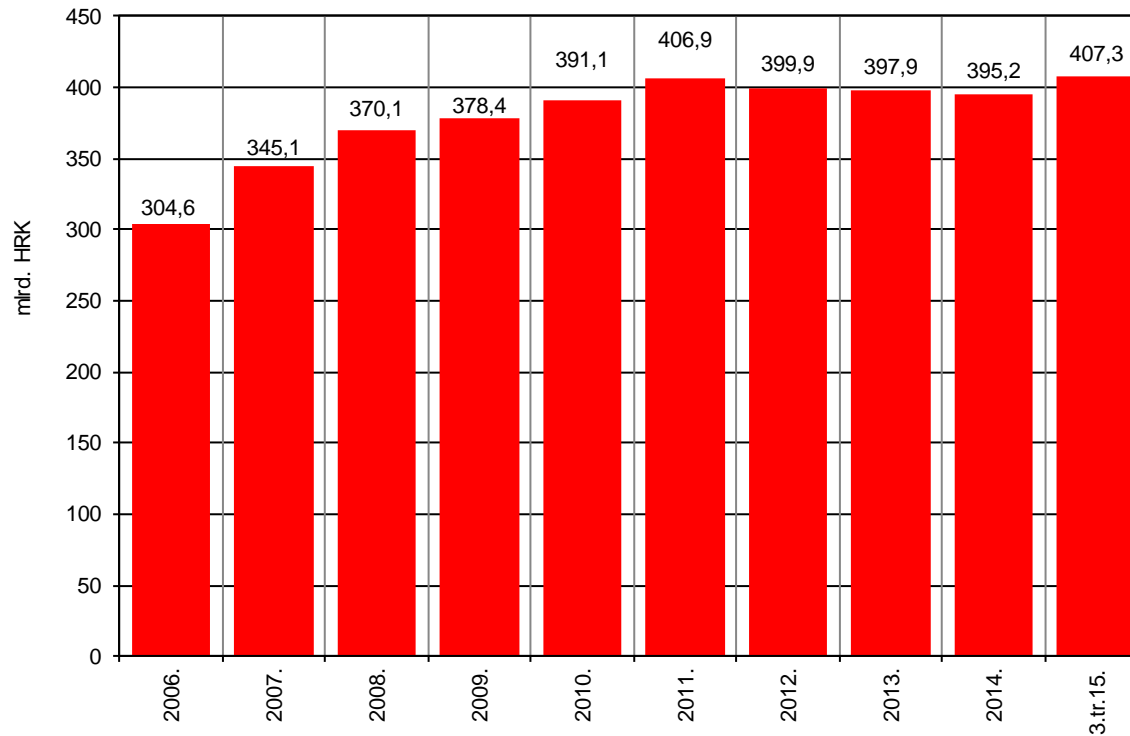
* Preliminarni podaci
Izvor: HNB

Sadržaj

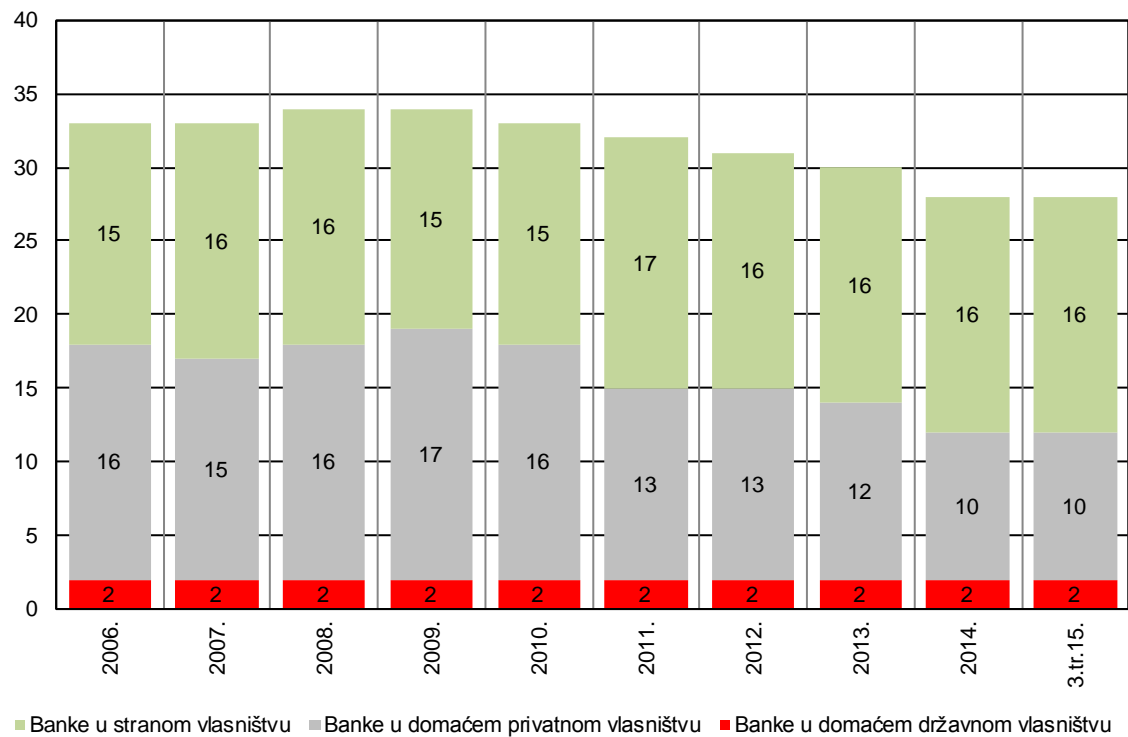
- Ciljevi i struktura središnje banke
- Realni sektor
- Monetarna politika
- Platna bilanca i tečaj
- **Bankovni sustav**
  - **Veličina, struktura i koncentracija bankovnog sustava**
  - **Financijska poluga i adekvatnost kapitala**
  - **Profitabilnost**
  - **Pokrivenosti**
  - **Sektorska distribucija kredita i depozita**

Ukupna imovina banaka

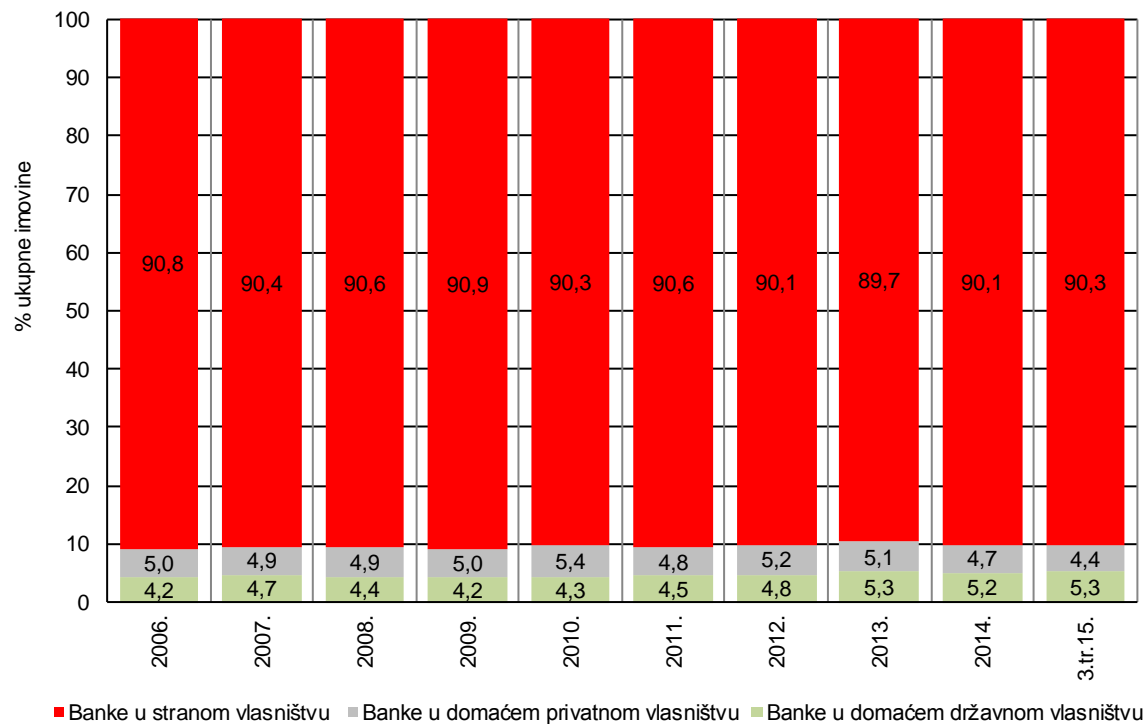
Izvor: HNB

Broj banaka

Izvor: HNB

Vlasnička struktura bankovnog sustava

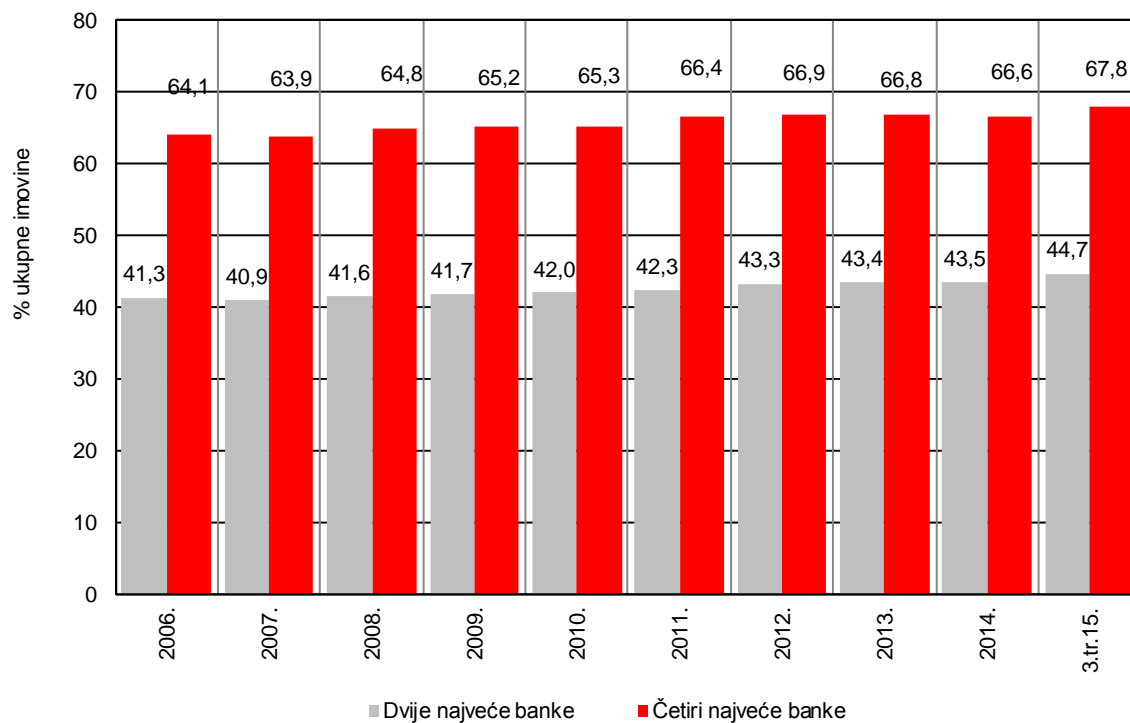

Izvor: HNB

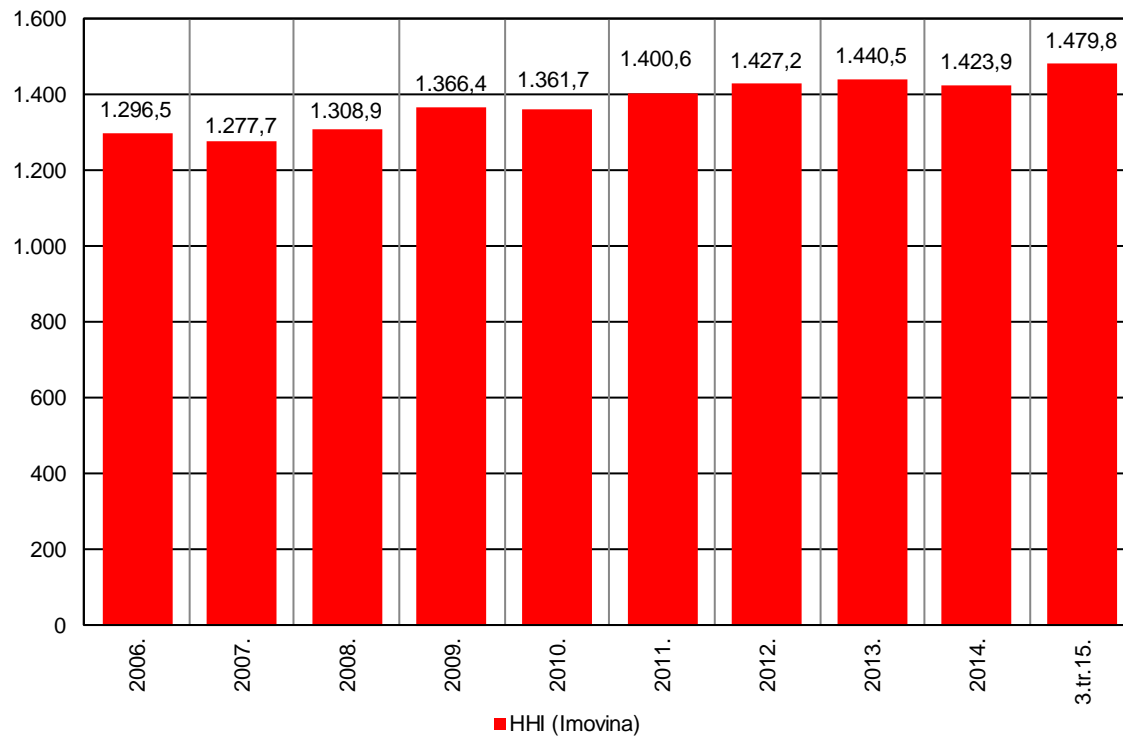
Indeks koncentracije

udio imovine dvije (četiri) najveće banke u ukupnoj imovini banaka

Izvor: HNB

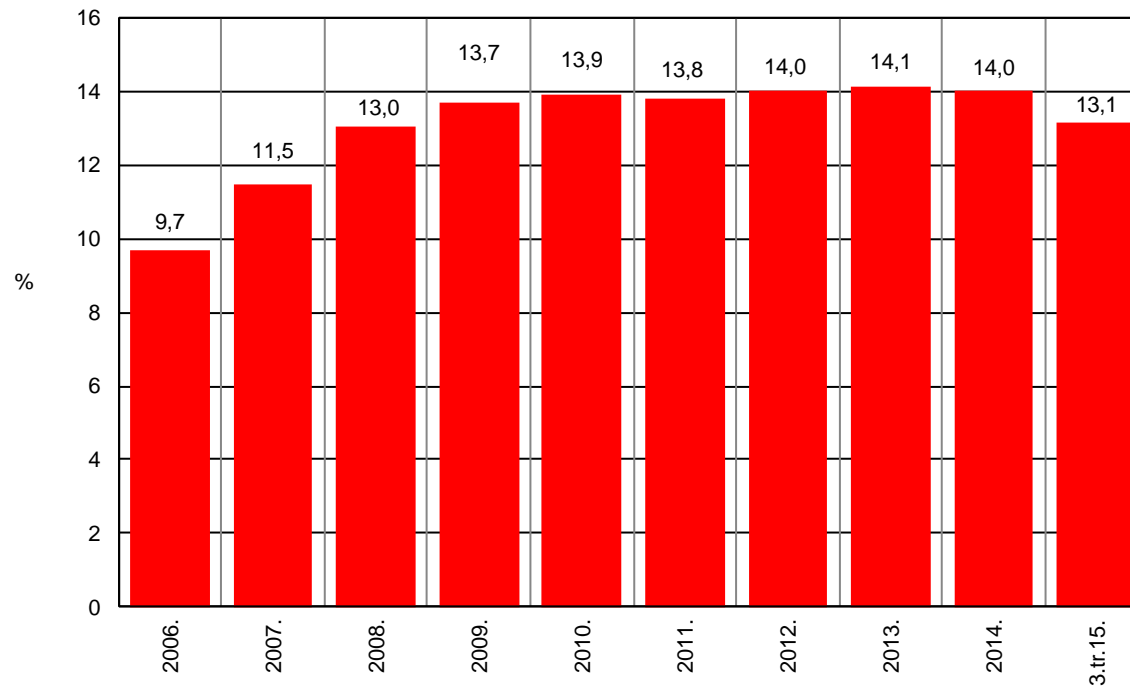
Herfindahlov – Hirschmanov indeks (HHI)

Izvor: HNB

Financijska poluga

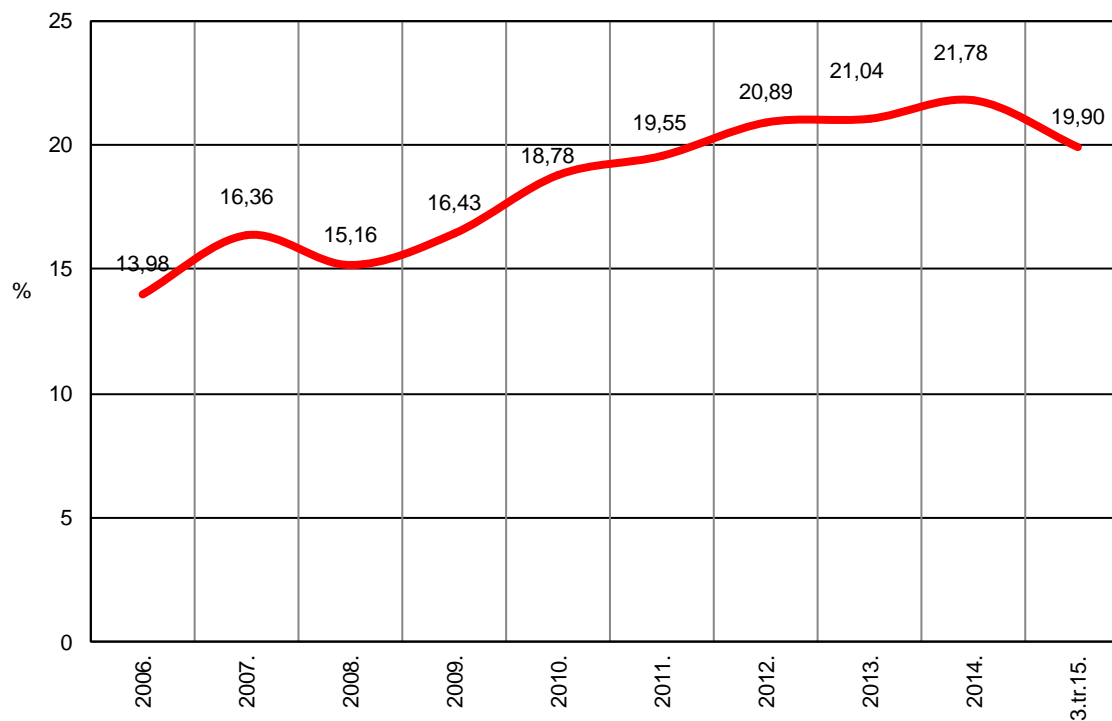
kapital/ukupna imovina

Izvor: HNB

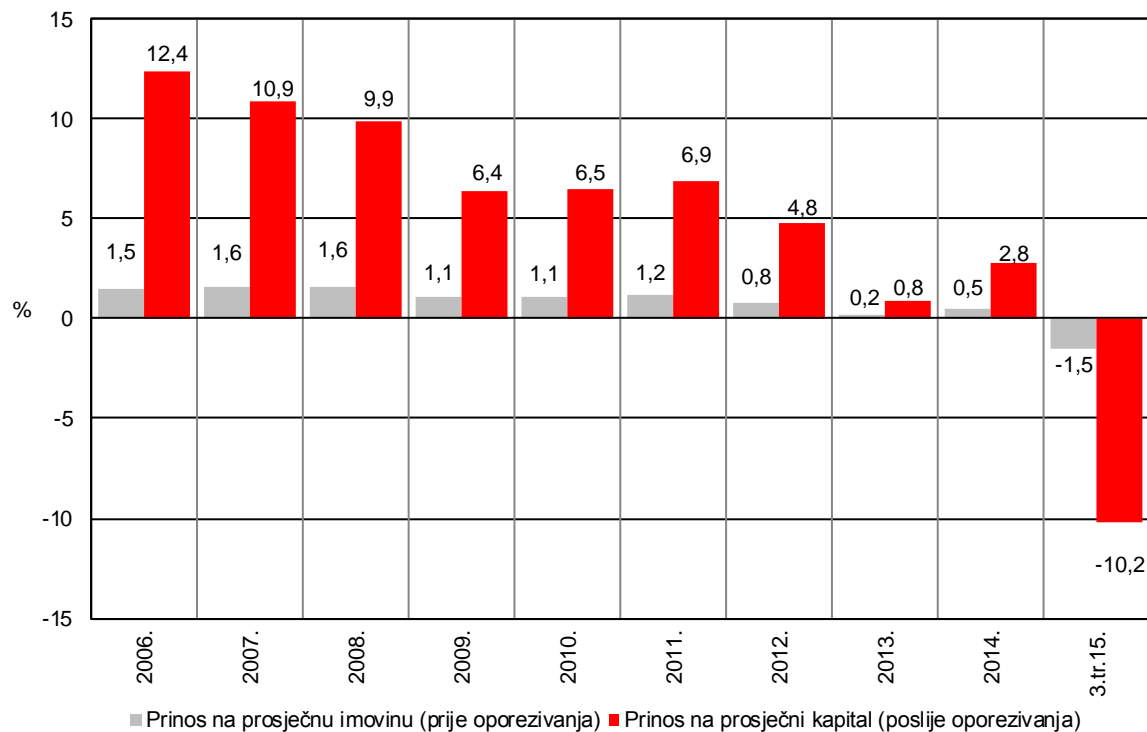
Stopa ukupnoga kapitala banaka

regulatorni kapital/ukupna izloženost rizicima

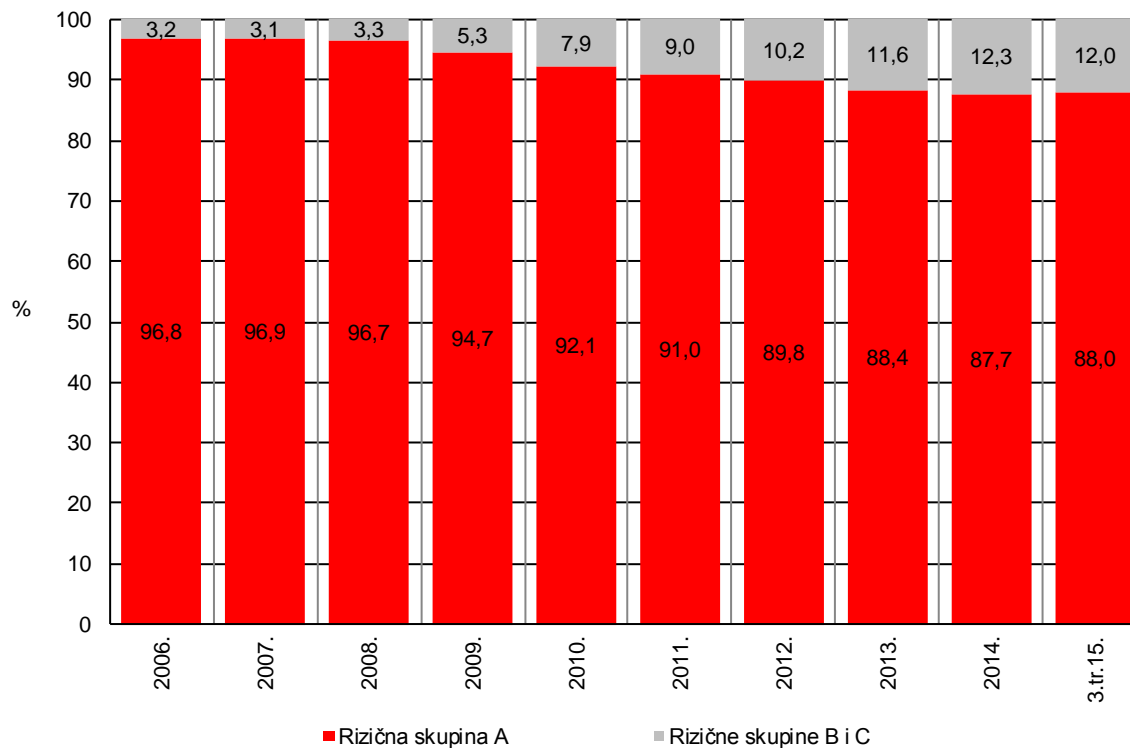
Izvor: HNB

Prinos na prosječnu imovinu i prinos na prosječni kapital

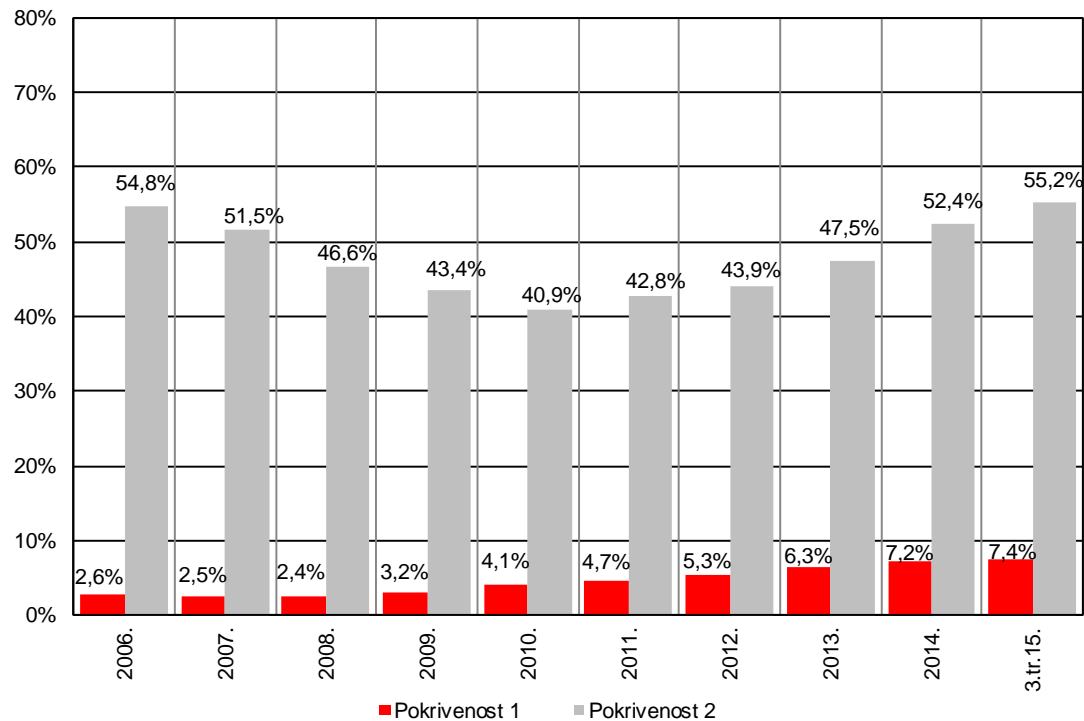
Izvor: HNB

Klasifikacija plasmana i izvanbilančnih obveza banaka

Izvor: HNB

Pokrivenosti

Napomena:

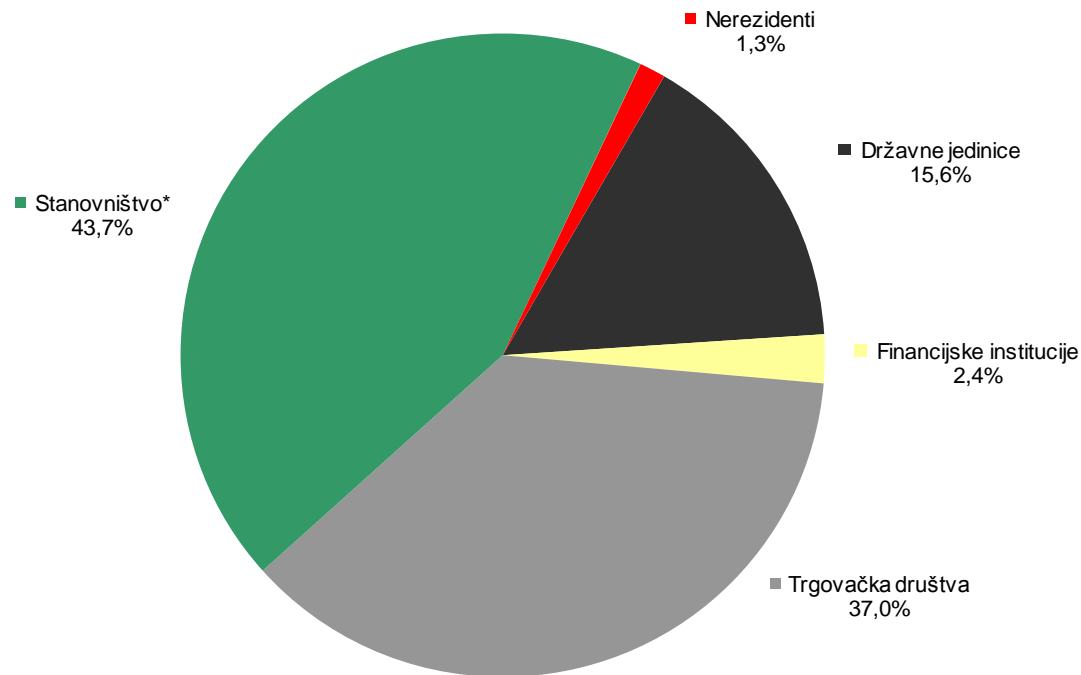
Pokrivenost 1 = Ukupni ispravci vrijednosti i rezerviranja/Ukupni plasmani i izvanbilančne obveze

Pokrivenost 2 = Ispravci vrijednosti plasmana i rezerviranja za izvanbilančne obveze/Plasmani i izvanbilančne obveze rizičnih skupina B i C

Izvor: HNB

Sektorska distribucija danih kredita (bruto)

30. rujna 2015.

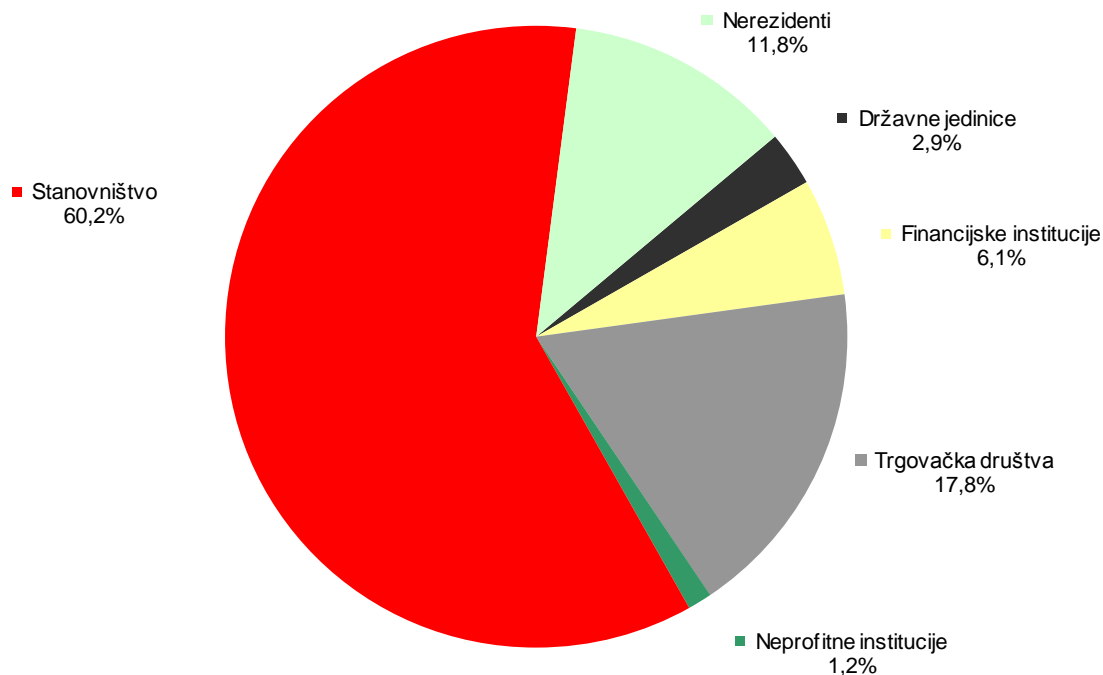
* Uključuje neprofitne ustanove koje služe stanovništvu

Izvor: HNB

Sektorska distribucija primljenih depozita

30. rujna 2015.

Izvor: HNB